

MEMÒRIA
MEMÒRIA
MEMÒRIA
MEMÒRIA
2024

**Ateneu
Barcelonès**

ATENEU
BARCELONÈS

MEMÒRIA
2024

Fotografies: Albert Font, Joel Codina, Fons AB
Edició: Ateneu Barcelonès, març 2025
D.L.: B 24821-2009

Sumari

Presentació	4
1. L'organització de l'entitat	6
2. Socis i sòcies	12
3. Estratègia	16
4. Activitat cultural	20
5. Biblioteca i Arxiu	42
6. Comunicació i difusió	58
7. Treballem en xarxa	62
8. Edifici i patrimoni	66
9. Aspectes econòmics	70
10. Escola d'Espectura	74
11. Aspectes de futur	80

Presentació

Benvolgudes sòcies, benvolguts socis,

Aquesta és l'última memòria que aquesta Junta us fa arribar després dels quatre anys del nostre mandat. Crec que val la pena que llegiu amb atenció els resultats que expressa, que són prou engrescadors, perquè expliquen com s'han anat resolent els greus problemes que tenia la nostra entitat i que, amb l'esforç dels treballadors i treballadores de la casa, de les seccions, dels membres de la Junta i de tots els socis i sòcies, s'han resolt satisfactòriament en aquest any que conclou.

La primera gran preocupació de la nostra Junta ha estat l'econòmica. No es pot governar una entitat amb un dèficit acumulat i pensant que el fet que segueixi perdent recursos la faci inviable.

L'any 2021 vam heretar un dèficit acumulat de 668.000 €. El 2022, amb els 140.000 € d'augment de l'electricitat no previstos a causa de la guerra d'Ucraïna, va pujar a 820.000 €.

El 2023 vam deixar el dèficit acumulat en 596.000 €. Aquest 2024, el dèficit acumulat és de 252.000 €, amb la perspectiva d'eixugar-lo el 2025. Això pel que fa a l'acumulat, però el que és important és que els dos darrers anys tenim un resultat corrent amb superàvit, i aconseguir això no era gens fàcil. Els sacrificis de tots plegats han valgut la pena.

L'altra gran preocupació ha estat la pèrdua de socis. L'any 2021, després de la pandèmia, quan vam entrar, n'hi havia 2.819. Aquest 2024, l'acabem amb 3.448 socis, dels quals 400 tenen menys de 28 anys. I aquesta darrera conquesta representa molt, perquè sempre hem reclamat la intergeneracionalitat de l'Ateneu, la barreja enriquidora d'edats, i sobretot perquè aquesta entrada de joves, gràcies a l'empenta de les tres tertúlies que hi ha i que ens l'envegen molts ateneus, representa una garantia de futur per a la nostra entitat.

I encara hem hagut de fer front a la sorpresa de veure els dèficits estructurals que tenia el nostre palau i que

posaven en risc els socis i els visitants. Aquest 2024 hem tancat un cicle de reconstrucció d'aquells espais que perillaven a la planta noble. El terra de la sala Pompeu Fabra, on s'han substituït els caps de bigues podrits per l'aigua de la pluja que entrava pels finestrals; l'obertura de Presidència ha creat un espai preciós amb la llar de foc centrada i que corona el quadre que ens ha donat el pintor Perico Pastor; la creació de les sales Carme Karr i Montserrat Roig, allà on hi havia els despatxos dels treballadors, que, juntament amb el de Gerència, hem desplaçat a un espai lluminós i diàfan, a la tercera planta.

Aquests nous espais ens han permès ressituat les tertúlies amb molta més comoditat –n'hi ha 26, ben vives!, gràcies a la creativitat dels socis i sòcies– i ubicar-hi les classes de català per a nous vinguts.

Aquestes obres, juntament amb la remodelació dels lavabos de la primera planta, que estaven obsolets, s'han pogut finançar amb la recerca obstinada d'ajudes institucionals que hem fet i que passen del milió d'euros. Tot el nostre agraïment al suport de la Generalitat de Catalunya, de l'Ajuntament de Barcelona i de la Diputació de Barcelona, que han contribuït a posar l'Ateneu al dia, en seguretat, comoditat i bellesa per al gaudi dels socis.

Pel que fa a la programació cultural, amplíssima, hem de destacar uns actes potents, amb interès per als nostres associats, però amb projecció a la ciutat i al país, i sobretot amb l'excel·lència que una entitat com la nostra requereix.

I, per acabar, vull fer un esment especial al projecte del Club de Català, estrenat aquest any per fer front a l'emergència nacional que representa la pèrdua de parlants en la nostra llengua per l'arribada de nous catalans. Cent cinquanta alumnes aprenen cultura catalana i, a través de les parelles lingüístiques, es vinculen amb l'Ateneu i, per tant, amb el país. Aquest és un deure històric que han tingut i continuem tenint els ateneus: facilitar l'ascensor social i la cohesió nacional, a través de la cultura.

CAPÍTOL 1

L'organització de l'entitat

Una organització professionalitzada,
que té en l'equip el seu actiu, i que
se centra a donar servei als socis
i respondre a les noves necessitats
de l'entitat.

Hem començat a implementar una nova organització a l'Ateneu Barcelonès, amb l'objectiu d'adaptar l'equip a les necessitats específiques de l'entitat i dels seus socis. Aquesta reestructuració respon a la necessitat de millorar l'eficiència operativa i la qualitat dels serveis que oferim. A través d'un enfocament estratègic, busquem optimitzar els recursos disponibles i garantir que les nostres accions estiguin alineades amb les expectatives de la comunitat que servim.

Un dels aspectes més destacats d'aquesta nova organització és el reforç de la professionalització de l'equip. Hem identificat la importància de comptar amb professionals formats i amb experiència en les diverses àrees que conformen l'Ateneu, així com amb professionals externs de suport.

Hem posat un focus especial en el desenvolupament d'una nova àrea de comunicació. Aquesta àrea no només s'encarregarà de millorar la nostra presència i visibilitat, sinó que també buscarà establir un diàleg més fluid amb els nostres socis i la comunitat en general. Creiem que una comunicació clara i efectiva és fonamental per fomentar la participació i la implicació de tots en les activitats de l'Ateneu.

Finalment, hem decidit reforçar les tecnologies de la informació i la comunicació (TIC) com a part integral de la nostra estratègia. La digitalització i l'ús de noves eines tecnològiques ens permetran millorar la gestió interna, i també oferir serveis més accessibles i innovadors als nostres socis. Estem convençuts que aquestes millores ens ajudaran a construir un Ateneu més dinàmic, inclusiu i adaptat a les necessitats del segle XXI.

Nou organigrama

Junta Directiva 2024

Isona Passola i Vidal. Presidència

Lluïsa Julià Capdevila. Vicepresidència Primera

Ricard Faura i Homedes. Vicepresidència Segona
i Secretaria

Pedro Santos e Silva. Vicesecretaria

Rosa Maria Malet i Ybern. Biblioteca

Elisabet Cirici i Amell. Conservació de l'Edifici

Daniel Faura Llimós. Tresoreria

Jordi Jiménez Guirao. Vocalies

Paula Przybylowicz Vidal. Vocalies

Laura Feliu i Martínez. Vocalies

Marià de Delàs Malet. Vocalies

Carme Gual Via. Vocalies

Equip professional 2024

L'equip de treball de l'Ateneu el conformen una trentena de persones, distribuïdes en diferents àrees funcionals.

Gerència

Oriol Bota

Comitè de Direcció

Judith Garcia. Responsable d'àrea

Ariadna Mas. Cap de Cultura

Sergi Montes. Director de Biblioteca i Arxiu Històric

Protocol i Secretaria de Junta

Montserrat Franquesa. Secretaria de Junta, Gerència i Protocol

Sistemes d'Informació i Tecnologia

Sergi Montes. Responsable de Sistemes d'Informació i Tecnologia

Miguel Torrijos (fins a l'agost) / Pep Oliveras. TIC

Administració i Serveis Generals

Judith Garcia. Responsable d'àrea

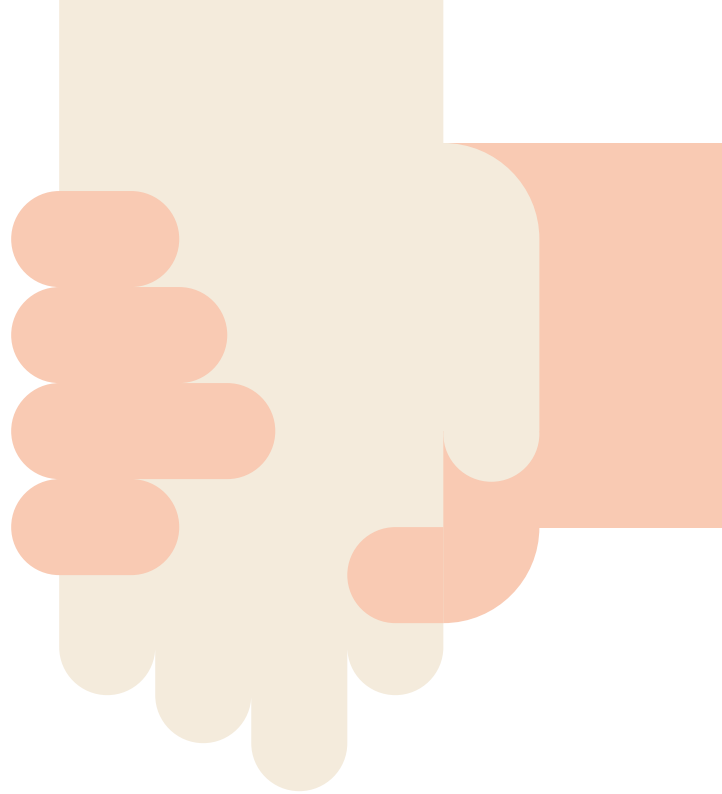
Àngels Anguera. Gestió Comptable

Josep Lluís Ninou. Gestió Laboral

Montserrat Roig. Responsable de Serveis Generals

Felip Artero, Manuela Cuesta i José Márquez.
Consergeria i Serveis Generals

Lluís Barceló. Manteniment de l'Edifici i Instal·lacions

Biblioteca i Arxiu Històric

Sergi Montes. Director de Biblioteca i Arxiu Històric

Merche Blanco. Responsable de Processament Documental

Marta Bilbeny. Arxiu

Elena Álvaro, Lluís Barràs, Marta Bilbeny, Montserrat Caparrós, Nuara López, Laura Nieto i Adán Server. Biblioteca

Coordinació Cultural

Xavier Padrissa (fins al juliol) /
Ariadna Mas. Cap de Cultura

Jordina Prats. Regidoria d'Actes i Lloguers d'Espais

Comunicació

Laia Amorós i Bernat Pareja

Socis

Montserrat Llansola i Gema Val. Gestió de Socis

Programa TàndEM

Alumnat
Aina Garcia, Laia Prat, Carla Sáez, Emma Pañart, Max Molina, Míriam Toma, Maria Ballester, Olga Gómez

Rosa Llongueras. Professora

Paula Somas. Coordinadora

Estudiants en pràctiques

Lena Casanoves. Estudiant de grau en Humanitats (UPF)

Núria Baños. Màster en Estudis Avançats en Llengua i Literatura Catalanes (UAB-UB)

Concepción Torrado. Estudiant de Producció d'Audiovisuals i Espectacles

CAPÍTOL 2

Socis i sòcies

Estem molt satisfets que a poc a poc anem rejuvenint la massa social, fet que ens permet assegurar una llarga vida a l'entitat.

Els socis i les sòcies de l'Ateneu Barcelonès són el cor de la nostra entitat, i estem satisfets de veure una recuperació progressiva del volum de socis que ens apropa als 3.500 a finals de l'any 2024. Aquesta tendència positiva no només reflecteix l'interès creixent per les nostres activitats i serveis, sinó que també indica una major implicació de la comunitat en la vida cultural i social de l'Ateneu. La nostra missió és continuar fomentant aquesta participació, ja que cada nou soci representa una oportunitat per enriquir la nostra oferta i fer créixer la nostra comunitat.

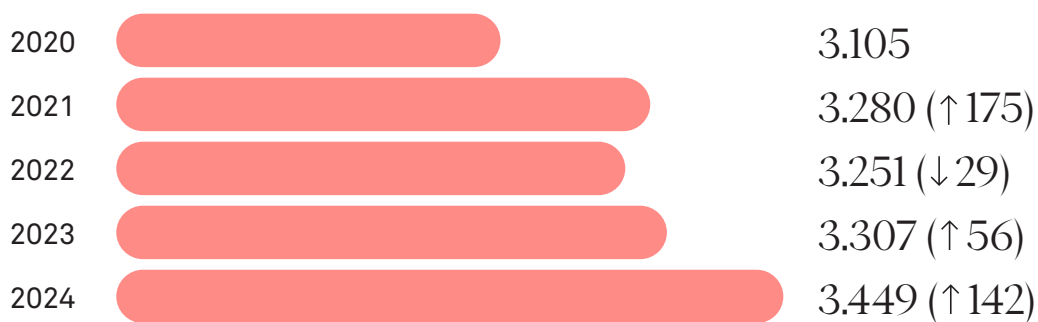
Estem molt satisfets que a poc a poc anem rejuvenint la massa social, fet que ens permet assegurar una llarga vida a l'entitat.

L'augment dels ingressos dels socis ha estat un altre aspecte clau en el nostre desenvolupament. Aquesta millora ens permet augmentar el grau d'autonomia de l'entitat, cosa que és fonamental per garantir la sostenibilitat de l'Ateneu a llarg termini. Amb més recursos, podem invertir en projectes i iniciatives que beneficiïn directament els nostres socis, així com millorar les infraestructures i serveis que oferim. Aquesta autonomia també ens possibilita ser més flexibles i adaptables a les necessitats canviants de la nostra comunitat.

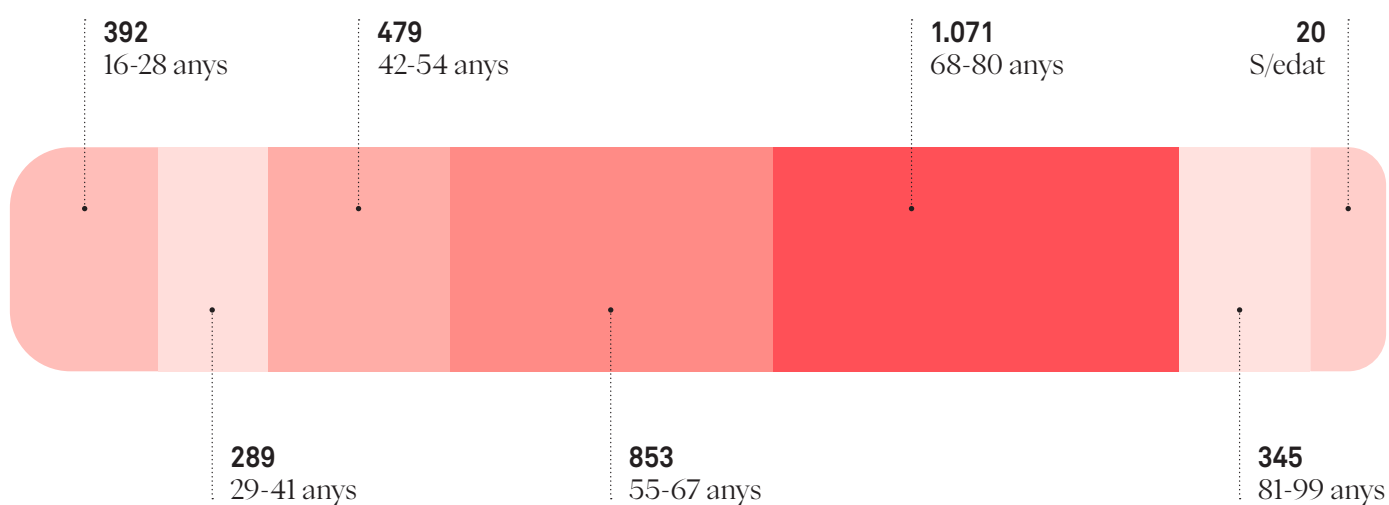
Malgrat els avenços, hem de reconèixer que no hem aconseguit augmentar el nombre de socis col·lectius. Aquesta és una àrea que considerem prioritària i que queda pendent per al 2025, any en què implementarem un pla específic per a aquest col·lectiu. Creiem que és essencial treballar per atreure més organitzacions i col·lectius a l'Ateneu, més enllà dels convenis de col·laboració que anem consolidant, ja que la seva participació ha de permetre enriquir la nostra oferta i fomentar l'intercanvi d'idees i la feina conjunta.

Per acabar, estem satisfets de llançar una campanya per Nadal sota el lema "Cultura que fa cultura". Aquesta iniciativa no només busca promoure les activitats culturals que organitzem, sinó que també té la voluntat de posicionar-nos com una entitat de referència a la ciutat. Mitjançant d'aquesta campanya, volem destacar la importància de la cultura com a motor de cohesió social i comunitària, i convidar més persones a unir-se a nosaltres en aquesta aventura cultural. Estem convençuts que, amb propostes com aquestes i el suport dels nostres socis, podrem fer d'aquesta època un moment especial per a tots.

EVOLUCIÓ DEL NOMBRE DE SOCIS

ASSIGNACIÓ DE SOCIS PER FRANGES D'EDAT

Paquet de benvinguda del nou soci

Informe de la Síndica

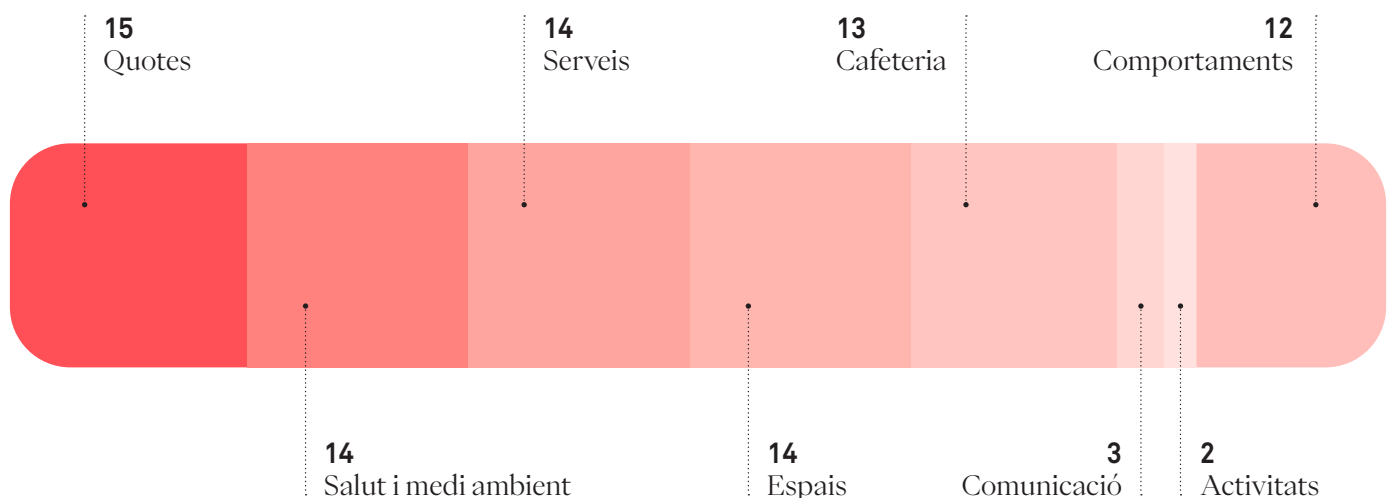
L'informe de la síndica Rosa Maria Pujol Vilallonga per a l'any 2024 destaca un any relativament tranquil, amb un total de 87 qüestions plantejades a través de 76 comunicats escrits. La majoria d'aquestes qüestions s'han pogut atendre ràpidament gràcies a la bona comunicació amb la Junta, la Gerència i el personal d'Atenció al Soci. No obstant això, algunes demandes requereixen solucions més globals i a llarg termini, especialment aquelles que estan relacionades amb l'ús dels espais per part de no socis i la gestió de les quotes.

Un dels temes més preocupants ha estat l'ús inadequat dels espais per part de persones no sòcies, especialment durant els dies festius. Els socis han expressat la seva impotència davant la falta de control sobre les persones externes que utilitzen les instal·lacions, així com la necessitat de millorar la visibilitat de les indicacions d'espais reservats. A més, s'ha observat un increment de comportaments poc respectuosos entre socis i amb el personal, cosa que ha posat de manifest la importància de fomentar un sentiment de pertinença i civisme dins de l'entitat.

Pel que fa a la cafeteria El Jardí, s'han rebut queixes sobre el preu de les consumicions, la qualitat del servei i la poca oferta de plats. Les queixes han estat comunicades als responsables del servei, i s'han pres mesures per millorar la situació. A més, s'han trobat solucions per a algunes demandes d'espai, com l'ampliació de l'aula menjador i la secció d'Escacs, tot i que persisteixen peticions com l'ampliació de l'horari de la Biblioteca durant els dies festius.

Finalment, l'informe subratlla la importància de la comunicació i la informació per a una bona participació dels socis. S'han plantejat diverses propostes per millorar l'estat dels espais, així com per avançar en la sostenibilitat ambiental, com ara la creació d'espais per a persones no fumadores i la instal·lació de papereres de recollida selectiva. La Síndica ha atès totes les queixes i demandes relatives als serveis, i destaca la necessitat de mantenir una comunicació clara i accessible per a tots els membres de l'entitat.

TIPOLOGIA DE SUGGERIMENTS/QUEIXES

CAPÍTOL 3

Estratègia

Cultura que fa cultura. Consolidar un equip professional i un enfocament obert per construir una proposta cultural de qualitat vinculada a la ciutat i el moment actual.

Noves fonts d'ingressos i reducció del deute, aspectes clau per assegurar la viabilitat de l'entitat, prioritzar els socis i poder assumir els reptes que té el palau.

L'any 2024 marca el final d'un mandat clau per a l'Ateneu Barcelonès, on s'han assolit fites importants a nivell econòmic, cultural i social, així com de model de gestió intern. S'ha consolidat la viabilitat econòmica de l'entitat i s'ha assolit una gran reducció del deute, i també ha millorat la programació cultural de seccions, tertúlies i actes de la Junta; d'altra banda, ha augmentat el volum de col·laboracions i aliances amb altres entitats i s'han iniciat els cicles monogràfics.

A més, hem reforçat el nostre compromís amb la comunitat, col·laborant amb entitats del barri i la ciutat, i contribuint activament en les propostes de ciutat. Un dels aspectes més destacats ha estat l'impuls del Club de Català, un projecte que posa la llengua com a eix central a l'hora de crear vincle i comunitat. En l'àmbit dels recursos humans, s'ha continuat apostant per la professionalització de l'equip, incorporant nous perfils i millorant la col·laboració interna. Finalment, s'ha invertit en la millora de les instal·lacions per garantir la seguretat i oferir un millor servei als nostres socis i usuaris.

Fites assolides

1. Consolidació econòmica i sostenibilitat financera

Durant el 2024, l'Ateneu Barcelonès ha treballat intensament per consolidar la seva estabilitat econòmica. S'ha controlat l'accés a l'entitat per millorar el servei als socis i s'han fet créixer els ingressos vinculats a l'accés a l'espai. S'ha reduït el deute de l'Ateneu, tot mantenint un control rigorós de la gestió. La feina conjunta amb els nostres assessors econòmics i la implementació d'estratègies d'optimització de recursos han fet possible aquest èxit, que assegura la viabilitat a llarg termini i l'autonomia financera de la institució, objectiu fonamental per a l'entitat.

2. Qualitat cultural i desenvolupament de cicles de xerrades

A nivell cultural, l'Ateneu Barcelonès ha seguit la seva tradició de programació de qualitat, amb una oferta variada que ha inclòs activitats de tota mena, des de conferències i taules rodones fins a espectacles musicals i teatrals i tallers. Un dels avenços destacats d'aquest any han estat els cicles de xerrades, pensats per apropar temes d'interès social, polític i cultural a la nostra comunitat a partir de propostes monogràfiques abordades des d'una mirada polièdrica. Aquestes iniciatives no només han enriquit la programació, sinó que també han ajudat a consolidar l'Ateneu com un referent cultural a Barcelona.

3. Col·laboració amb entitats i impuls del Club de Català

Com a part de la nostra estratègia transversal, l'Ateneu ha treballat estretament amb diverses entitats del barri i de la ciutat. Aquesta col·laboració ens ha permès participar activament en la creació de propostes per a la ciutat, cosa que ha consolidat el nostre paper com a agent cultural i social de primera línia. A més, hem impulsat el projecte del Club de Català, una iniciativa que té com a objectius fomentar la creació d'un espai de vincle i comunitat on la llengua catalana sigui el punt de trobada per a persones de totes les edats i orígens, i promoure una connexió més estreta entre els membres de la comunitat.

4. Professionalització de l'equip humà

Pel que fa als recursos humans, l'Ateneu ha donat un pas decisiu cap a la professionalització del seu equip. S'hi ha incorporat un informàtic a temps complet per gestionar les noves demandes tecnològiques i millorar la infraestructura digital de l'entitat. Així mateix, hem creat la figura de responsable de Comunicació, que permetrà millorar la visibilitat de les activitats i projectes de l'Ateneu a través de canals digitals i altres mitjans. També s'ha aprofundit en la col·laboració amb l'equip de l'Escola d'Escriptura per enriquir la nostra oferta formativa i establir sinergies entre els diferents àmbits de l'entitat.

5. Millora de les instal·lacions per a una experiència més rica

Finalment, l'Ateneu ha aconseguit mantenir les inversions per millorar les seves instal·lacions, amb l'objectiu de proporcionar un servei millor als socis i usuaris. Aquestes millores inclouen renovacions en espais comuns com l'auditori i els serveis, millores en l'accessibilitat i la modernització de les infraestructures existents.

Aquestes inversions són una part de l'estratègia a llarg termini per assegurar que l'Ateneu continuï sent un espai acollidor i funcional per a tota la comunitat.

En conclusió, el 2024 ha estat un any de consolidació i creixement per a l'Ateneu Barcelonès, amb avenços importants en tots els àmbits estratègics. Hem seguit apostant per la qualitat, la professionalització i la comunitat, sent conscients que aquests valors són la clau per garantir el futur de l'entitat.

Pla d'acció

6

grans blocs

20

programes clau

1. Continguts

Estratègia de l'activitat cultural

Estratègia de la Biblioteca

Seccions i tertúlies

2. Edifici i pla d'usos

Projecte global de reforma seguint el pla d'usos establert

Transició cap a un edifici més sostenible

Accions concretes de millora

3. Responsabilitat social

Convenis de col·laboració amb l'entorn cultural i social

Participació en les propostes de barri i ciutat

Programes socials a partir d'aliances

Desenvolupament de l'àrea de solidaritat

4. Identitat i comunicació

Nou lloc web

Impuls de les xarxes socials i creació de campanyes digitals

Millora de la segmentació de les accions: captació / fidelització

Actualització de la senyalística

5. Ateneu digital

Migració del CRM

Nous canals de relació i desenvolupament de *landings* pròpies

Millora dels equipaments de les sales i dels professionals

6. Gestió de recursos i organització

Millora d'ingressos: accés i lloguers, subvencions en col·laboracions

Professionalització de l'equip

Reorganització interna amb nou organigrama, noves posicions i nous espais de coordinació

CAPÍTOL 4

Activitat cultural

Referent de la cultura catalana, davant els reptes de país

Davant els reptes que el país afronta en ple segle XXI, a l'Ateneu Barcelonès entenem **la cultura com l'eix central de la nostra acció**. Som l'espai per a la reflexió, per imaginar i construir futurs millors des de la societat mateixa. Les nostres línies d'actuació s'enfoquen en els temes, els debats i les preocupacions d'una societat en constant transformació, diversa i complexa.

Xavi Padrissa,
cap de Cultura de l'Ateneu Barcelonès

Des dels seus orígens fins a l'actualitat, l'Ateneu s'ha consolidat com un dels principals centres de referència cultural de la nostra ciutat i del país. Som un punt de trobada per al pensament, amb una programació anual rica i variada que engloba diferents àmbits de la cultura i el coneixement de manera transversal i oberta. Promovem el diàleg, el debat, la recerca, la creació i l'esperit crític.

Aquest 2024, la programació ha estat especialment intensa i vibrant. Un dels aspectes més destacats ha estat l'**augment de la participació de les generacions més joves en les activitats culturals**, fet que fomenta el diàleg intergeneracional. Aquesta és una necessitat imperiosa tant per a la nostra entitat com per a la construcció d'una societat més culta, justa i inclusiva.

Homenatge a Xavi Padrissa, cap de Cultura de l'Ateneu Barcelonès

Xavi Padrissa, que ens va deixar el passat 19 de juliol, va ser una figura clau en la dinamització de les activitats de l'Ateneu Barcelonès durant el 2024, contribuint-hi amb la seva visió i passió per la cultura i l'educació. Amb un profund compromís amb el món de les idees i la creació de pensament crític, va liderar nombroses iniciatives i projectes que van enfortir l'Ateneu com a espai de reflexió i debat. La seva capacitat per fomentar un ambient inclusiu i participatiu, tot respectant la diversitat d'opinions, va ser fonamental. Amb la seva dedicació incansable, Padrissa va deixar una empremta profunda que perdura en el cor de l'Ateneu Barcelonès i en tots aquells que vam tenir el privilegi de treballar al seu costat.

Una programació col·lectiva, participada i oberta

Lluïsa Julià

Vicepresidenta Primera de l'Ateneu

ALTAVEU DEL POLS POLÍTIC I SOCIAL

“La programació anual de l'Ateneu Barcelonès pren el pols a la realitat del moment. Les activitats organitzades per la Junta Directiva i les seccions donen resposta als temes polítics, socials i artístics de més actualitat. En som un altaveu. Vull destacar l'impuls del projecte **Club de Català per a la integració dels nouvinguts**, els actes de coneixement i mutu reforç de la situació de la llengua en els diferents territoris, el suport a la cultura al País Valencià, destrossada per la gota freda. D'altra banda, potenciem que l'Ateneu sigui un espai de trobada cultural, des de poetes i músics a filòsofs i investigadors, un fet que s'incentiva gràcies a la ubicació excepcional que tenim.

També estem orgullosos de la gran quantitat de socis i altres persones que assisteixen diàriament a actes i tertúlies, que no para de créixer, tal com es manifesta en les xifres, i que és un esperó per mantenir el rigor dels nostres actes.

Treballem de forma orgànica i transversal amb tot un equip. La implicació dels socis és fonamental, és la base que la programació resulti participativa, sobretot a través de les seccions i les tertúlies; però naturalment, a més de la producció pròpia, hem treballat per obrir-nos cada any a altres entitats, ja siguin del barri, de la ciutat, del país o bé d'altres territoris. També acollim activitats externes.”

L'activitat cultural s'impulsa i es vertebra a través de la Junta, de les 13 seccions temàtiques i de les 26 tertúlies, que dinamitzen la vida associativa amb una programació d'activitats de diversos formats. A l'Ateneu s'hi celebren conferències, tertúlies, debats, taules rodones, concerts, recitals, projeccions de cinema, representacions teatrals, seminaris, presentacions de llibres, tallers, cursos de formació, exposicions, etc.

La Junta i les seccions es reuneixen mensualment en la Comissió de Cultura. La Junta assumeix la responsabilitat principal de vetllar per les inquietuds culturals i socials i, conseqüentment, elabora una programació que estimuli el coneixement entre els associats i que, al mateix temps, sigui interessant per a la ciutadania.

Els ponents de secció són escollits democràticament cada tres anys entre els membres de la secció. Cada soci o sòcia forma part de tres seccions, en funció dels seus interessos culturals.

Les temàtiques de totes les activitats de l'Ateneu busquen un equilibri entre la reflexió i el coneixement de continguts universals i l'abordatge de temes i esdeveniments de l'actualitat social i cultural del nostre context. **Coneixement, pensament i actualitat estan en constant diàleg, relacionen i estudien passat i present amb la voluntat de dilucidar com serà el futur.**

Les seccions actuals de l'Ateneu Barcelonès són:

Arts Visuals

Ciències i Tecnologia

Cinema

Ecologia

Economia

Escacs

Estudis Polítics,
Jurídics i Socials

Feminismes

Filosofia

Història

Llengua i Literatura

Música

Teatre

13

seccions temàtiques

26

tertúlies

Des de la seva tradició històrica, les 26 tertúlies actuals volen esdevenir el punt de trobada cultural obert, interdisciplinari i transversal.

En destaquem per la seva llarga trajectòria la tertúlia **Borralleras** i el **Cafè Continental**, per esperonar el sentit crític dels joves. L'**Aula Deleuze** es distingeix per la seva dedicació a la filosofia, i **Dones a la Palestra** es focalitza en la projecció i l'empoderament de la dona. Per la seva banda, la tertúlia **Club de Lectura de Textos Teatral**s té un paper fonamental en la recuperació de la paraula oral, i finalment. La tertúlia **Ditiràmica** ha estat la de més recent creació.

Els esdeveniments i les activitats sota la mirada de la Junta

Experiència Guimerà

En el marc de l'Any Guimerà, la Junta i la secció de Teatre van portar a l'escena les seves obres amb Carme Sansa, Enric Majó, Sergi Belbel i Joan Lluís Bozzo i Joan Martori. I a la taula rodona "Àngel Guimerà, entre dos escàndols", hi van participar Ramon Bacardit i Joan Esculies.

Més Garreta! 100 anys de la visita de Stravinsky amb Leon Gurvitch

La Junta i la secció de Música van organitzar un acte amb Joan Magrané, Leon Gurvitch i la Cobla Sant Jordi, en col·laboració amb Som Sardana i el Diplocat.

Diada Nacional de Catalunya a l'Ateneu. Erotisme i nacionalisme en Salvat-Papasseit

Conferència impartida per Ferran Gadea, seguida d'una interpretació musical de poemes de Salvat-Papasseit i altres poetes catalans a càrrec de Rafael Subirachs.

Revolució dels clavells, 50 anys de democràcia: més enllà del 25 d'abril, el futur

Acte celebrat amb la col·laboració del Consolat Portuguès a Barcelona, l'Institut Camões i el CEDOC (UAB).

Conversa amb l'escriptora francomarroquina, Zineb Mekouar

Dins el cicle «Narratives blaves i liles», en col·laboració amb l'Institut Francès i l'IEMed, es presentà *Souviens-toi des abeilles*, amb Meritxell Joan Rodríguez.

Des de la diversitat, una llengua, la mateixa causa

Trobada amb diferents personalitats dels Països Catalans per repensar, reformular, regenerar i impulsar noves iniciatives i lideratges, i per potenciar la cultura i la llengua catalanes.

I després de la Dana, què?

Acte solidari, en col·laboració amb la Federació d'Ateneus, de suport al sector cultural afectat per la Dana al País Valencià.

Any Montserrat Vayreda

Relacions literàries de M. A. Anglada, C. Guasch i M. Vayreda, i lectura de poemes. Institució de les Lletres Catalanes.

Correspondències

Projecte amb CaixaForum que mostra les cartes entre Joan Maragall i Víctor Català, i entre Helena Valentí i Gabriel Ferrater.

Trobada de l'escriptor francolibanès Amin Maalouf

Encontre amb el guardonat amb el Premi Internacional Catalunya, i escriptors i intel·lectuals catalans.

Les seccions, el gran puntal de l'Ateneu

ARTS VISUALS

Ponent: Alba Font

VISITA A L'EXPOSICIÓ “CARLOS SANTOS, I ARA QUÈ?”

Visita a la Fundació Joan Brossa, amb Ona Balló (comissària) i Maria Canelles (directora artística de la Fundació Joan Brossa). Una visita per conèixer l'obra de l'artista Carles Santos i per reflexionar sobre l'impacte que ha generat en el context de l'art contemporani actual.

LA MALETA DE TÀPIES

Amb motiu de l'Any Tàpies, Imma Prieto, directora del Museu Tàpies, i el poeta Vicenç Altaió van debatre sobre el llegat artístic de Tàpies, la seva relació amb la música i com es pot llegir la seva obra des de la contemporaneïtat. Després, vam gaudir d'un concert d'estudiants de l'ESMUC.

CIÈNCIES I TECNOLOGIA

Ponent: Joan Vives

PRESENTACIÓ DE LLIBRE *AL PEU DEL TURÓ*, AMB ÀNGEL FONT

Un relat d'una nissaga de matalassers i matalasseres de Lleida durant la Guerra Civil i la postguerra espanyoles.

PROJECCIÓ DEL DOCUMENTAL *THE BRAIN ROADS* I CONFERÈNCIA D'ANTONIO LÓPEZ

Un acte que va oferir una perspectiva apassionant del món de la ciència i la innovació, connectant el públic amb la història inspiradora d'un equip de recerca que treballa incansablement per transformar la conducció autònoma i construir ponts cap a una mobilitat del futur més accessible i sostenible.

LITERARI I CINEMATogrÀFIC

Ponent: Nil Ruiz

HOMENATGE A PERE PORTABELLA

A càrrec de Claudio Zulian, director de cinema i videoartista italià que ha realitzat el darrer documental del cineasta.

PANDORA Y EL HOLANDÉS ERRANTE

Acte literari i cinematogràfic amb l'últim premi Prudenci Bertrana, *L'any que vaig estimar Ava Gardner*, de Jordi Solé, una novel·la sobre el rodatge a Tossa de Mar de la pel·lícula clàssica *Pandora y el holandés errante*, amb Ava Gardner i James Mason.

ECOLOGIA

Ponent: Jordi Carrasco

CATALAN EARTH BIOGENOME PROJECT: DESCOBRINT ELS SECRETS DE LA BIODIVERSITAT

Acte organitzat per les seccions d'Ecologia i de Ciències i Tecnologia. Presentació del projecte CBP, que va permetre aprofundir sobre el seu impacte en la preservació del nostre llegat biològic.

LA PAGESIA DIU PROU. TRANSICIÓ AGROECOLÒGICA I SOBIRANIA ALIMENTÀRIA

Davant de l'esgotament del model que prioritza el guany econòmic per damunt de qualsevol consideració social, ecològica o territorial, es va oferir un debat sobre la necessitat i la viabilitat de noves polítiques i estratègies que fan possible la transició cap a una agricultura ecològica.

ECONOMIA

Ponent: Miquel Àngel Barrabia

L'AVALUACIÓ MILLORA LA GESTIÓ PÚBLICA

Un acte a càrrec de Mireia Borrell i Anna Tarrach per posar en valor com l'avaluació és una eina que millora la gestió pública, cosa que fa que els recursos destinats a la ciutadania compleixin amb més eficàcia els seus objectius.

DAMM, MÉS DE CENT ANYS AMB LA CULTURA I L'ESPORT

Ramon Agenjo, conseller de Damm i patró director de la Fundació Damm, va oferir una conferència sobre la història de la companyia, que es remunta al 1876, i la seva vinculació històrica amb la cultura i l'esport.

ESCACS

Ponent: Eduard Verdú

SIMULTÀNIES AMB EL GRAN MESTRE TOMÀS SOSA

En col·laboració amb Open Chess Llobregat, simultànies amb el gran mestre Tomàs Sosa, campió iberoamericana de partides ràpides i membre de la selecció argentina en l'Olimpiada d'Escacs de Budapest.

ESCACS A LA PLAÇA

Amb el suport d'El Jardí del Pop, es va organitzar una jornada d'escacs a la plaça de la Vila de Madrid amb l'objectiu d'acostar l'Ateneu al barri. Durant el 2025 se seguiran organitzant aquestes trobades.

ESTUDIS POLÍTICS, JURÍDICS I SOCIALS

Ponent: Martí Serra

MIGRACIÓ A CATALUNYA

Amb Núria Franco, Salvador Cardús i Zouhair Hairan. Vam posar damunt la taula una qüestió molt present en l'agenda pública i política actual, amb ponents amb perspectives variades que van permetre un debat d'actualitat i atractiu, centrat en la realitat catalana.

MÉS ENLLÀ DEL DUEL HARRIS-TRUMP

Amb Raquel Sans, Jordi Graupera i Xavier Peytibi. La rellevància i l'actualitat d'aquest tema van fer que l'Auditori Oriol Bohigas s'omplís.

FEMINISMES

Ponent: Ariadna Romans

«NARRATIVES BLAVES I LILES»: 1A JORNADA D'ESCRITORES MEDITERRÀNIES

Amb la participació de les escriptores Salma El Mounni, Karima Ziali, Omnia l'Bakkali i Sara Touri El Mansouri, i amb Elisabetta Ciuccarelli i Ariadna Romans de moderadores, aquest esdeveniment va visibilitzar la veu de dones escriptores de la Mediterrània. Amb la complicitat de l'IEMed i l'Institut Francès, vam aconseguir trobar-nos amb moltes escriptores i explorar les narratives de resistència i transformació per establir ponts entre cultures.

ON SÓN LES DONES? REPÀS HISTÒRIC DE LES FEMINISTES

Amb un enfocament pedagògic i amb una perspectiva històrica, Pilar Godayol va apropar la causa feminista a moltes persones poc familiaritzades amb aquest tema. Una activitat transformadora i necessària per abordar els temes des d'una perspectiva feminista i inclusiva.

FILOSOFIA

Ponent: Berta Galofré

TRICENTENARI DE KANT: *LA CRÍTICA DE LA RAÓ PURA* EN CATALÀ I LA SEVA VIGÈNCIA

Amb motiu del tricentenari del naixement d'Immanuel Kant, es va organitzar un acte on Salvi Turró i Guillem Sales van debatre sobre la vigència d'aquest filòsof i van presentar la primera traducció en català d'un dels monuments filosòfics més rellevants del pensament occidental: la *Crítica de la raó pura*, del mateix autor.

HOMENATGE A GIANNI VATTIMO: HERMENÈUTICA, RELIGIÓ I POLÍTICA

En col·laboració amb la Fundació Joan Maragall, es va organitzar una taula rodona per homenatjar Gianni Vattimo, un dels pensadors europeus més influents en la contemporaneïtat.

HISTÒRIA

Ponent: Joan Solé

ESTRENA DEL DOCUMENTAL *SOTA EL JOU DEL FRANQUISME. MEMORIAL ATENEU BARCELONÈS*

Documental que pretén recuperar i difondre la memòria democràtica, mitjançant entrevistes a ateneistes que hagin estat testimonis de la resistència política i cultural durant el franquisme, de l'emancipació de les dones, i de la repressió i l'exili català de la postguerra.

EL PRIMER FEIXISME ESPANYOL I LA CATALUNYA DEL PISTOLERISME

Taula rodona amb Xavier Casals i Enric Ucelay-Da Cal, historiadors i autors d'*El fascio de las ramblas. Los orígenes catalanes del fascismo español*.

LLENGUA

Ponent: Mireia Arguijo

LLETRES DE TOTA UNA VIDA. CONVERSA ENTRE JOSEP PIERA I ÀNGELS GREGORI

En col·laboració amb Òmnium Cultural, es va organitzar una conversa sobre l'estat actual de la llengua al País Valencià, la influència del paisatge en l'obra de Josep Piera, l'eclosió catalanista després de la dictadura franquista i l'hostilitat espanyola, que perdura al llarg del temps.

EL BALL DE LLENGUA I POLÍTICA A ANDORRA

Conversa entre Cerni Escalé i Andreu Barnils. Acte per conèixer el model d'Andorra, únic país que té el català com a idioma oficial i és pioner en l'aprovació d'una llei històrica que supedita el fet d'accedir al permís de residència i renovar-lo en aquest país al coneixement del català.

MÚSICA

Ponent: Maria Isart

DEL SILENCI A L'EMOCIÓ

Concert de Miguel Bonal i conversa amb Bernat Vivancos per posar de relleu la importància del silenci en la paraula i el discurs sonor.

CONCERT EN HOMENATGE A VICTÒRIA DELS ÀNGELS

Com a commemoració del centenari del naixement de la soprano catalana Victòria dels Àngels, es va oferir un concert a càrrec de la soprano Maria Isart i el pianista Abel Liten.

TEATRE

Ponent: Andrea Pereira

LA PRESENCIA (O ABSÈNCIA) DELS CLÀSSICS TEATRALS CATALANS A L'ESCENA CONTEMPORÀNIA

Hi van participar Xavier Albertí (exdirector del TNC), Maria Moreno i Jordi Vilaró.
Moderadora: Andrea Pereira.

CICLE SOBRE EDITAR TEATRE

Vam donar veu a tota aquella sèrie de publicacions que, nascudes de l'escena, són alternatives al format del llibre: documents d'arxiu, revistes i material museístic.

Actes singulars i altres activitats

Lectura en veu alta de Sant Jordi

Jornada de portes obertes i participada on es convidava a tothom a llegir fragments emblemàtics de les obres d'Àngel Guimerà, Vicent Andrés Estellés, Montserrat Vayreda i Joan Salvat-Papasseit.

L'Ou com Balla

Festa del Corpus amb portes obertes al jardí per veure una de les tradicions més folklòriques de la ciutat.

Premi Crexells

Una història és una pedra llançada al riu, de Mònica Batet, obra guanyadora del LIII Premi Crexells.

Juliol a la Fresca

Festival d'estiu amb concerts al jardí de l'Ateneu.

Festivals musicals a l'Ateneu

- **Oasis Musicals.** Tercera edició d'aquesta activitat en col·laboració amb l'ESMUC. Cinc sessions que combinen el format de concert amb la conferència didàctica sobre peces musicals de compositors.
- **Cicle «Springtime Swing '24».** Tres concerts de jazz en col·laboració amb Enginyers Industrials de Catalunya, la Fundació de l'Institut d'Estudis Nord-americans, el Centre Moral de Gràcia, la Fundació Jazz Class, International Jazz Production i la Fundació CIC.

Cicles

- **Cicle «Habitatge: emergència».** Quatre sessions de debat i reflexió sobre el dret a tenir un lloc digne on viure, amb la participació dels principals referents del moviment de l'habitatge, del pensament, de la gestió pública, del món immobiliari i de l'habitatge social i cooperatiu.

Exposicions

- **Stefan Zweig. Autor universal.** Una mostra per conèixer l'autor austríac a partir de manuscrits, cartes, fotografies, fragments de pel·lícules i gravacions sonores. Vam aprofundir en el coneixement de Zweig amb l'acte "Influència i recepció de Stefan Zweig a Catalunya", amb Ramon Farrés i Xavier Pla.
- **Postals de Nadal.** Mostra que recollia quatre elements de temàtica nadalenca: *El poema de Nadal* de Joan Salvat-Papasseit, una vitrina amb nades d'artistes catalans de la Segona Avantguarda,

un conjunt de fotografies dels Reis d'Orient de l'artista Roman Yñán del rodatge del film *El cant del ocells*, d'Albert Serra, i una Epifania d'alabastre del segle XVI.

Projectes innovadors

- **El Club de Català.** Davant del dèficit d'oferta de professorat de català, la Junta ha creat, amb la col·laboració de David Jou, 6 grups d'aprenentatge de català i cultura catalana per a novinguts, amb parelles lingüístiques, dels quals tres fan la seva activitat a l'Ateneu:
 - » **Katalanski.cat**, adreçat a estrangers residents a Barcelona.
 - » **Cursos de català en col·laboració amb el Consorci per a la Normalització Lingüística.** L'Ateneu ha esdevingut un espai formatiu per a persones novingudes que aprenen la nostra llengua com a eina d'integració social.
 - » **Cursos de català en col·laboració amb Salut sense Sostre.** De la mà de l'Hospital de Campanya de l'Església de Santa Anna.
- **Memorial Ateneu.** Documental *Sota el jou del franquisme. Memorial Ateneu Barcelonès*, un exercici de memòria de sis socis i sòcies de l'Ateneu per recuperar les vivències durant la dictadura franquista, l'opressió de les dones i la situació dels represaliats.

Altres cursos

- **Curs "Del néixer al morir".** Dirigit per Núria Terribas i organitzat amb la Fundació Víctor Grífols i Lucas.
- **Curs Aula Ateneu Història "Les Rutes de la Seda: mercaders, monjos i exèrcits pels camins d'Euràsia".** Impartit i dirigit per Dolors Folch.
- **Curs Aula Ateneu "Revolta, guerra i revolució a la Catalunya contemporània (1808-1930)".** Dirigit per Jordi Roca Vernet, historiador, professor agregat de la UB.

Activitats en col·laboració

- **Barcelona Poesia.** Escenificacions de poesia traduïda organitzades amb l'ICUB.
- **Festa dels Premis Núvol.** Organitzada per la revista *Núvol*, amb el suport de la tertúlia jove Cafè Continental.

NOMBRE D'ACTES REALITZATS A L'ATENEU

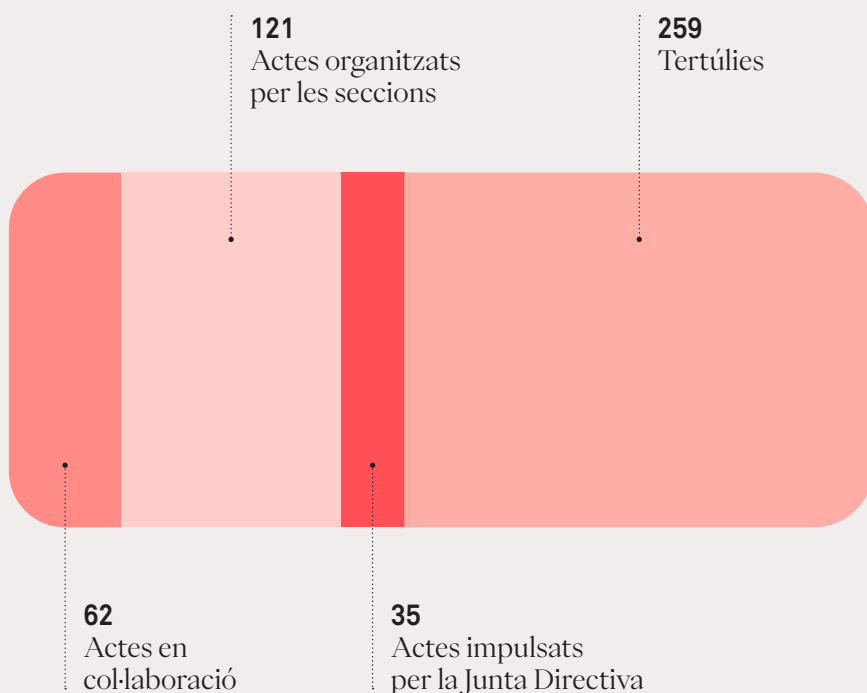
20%

Creixement respecte al 2023

25.556

Assistents presencials als actes durant el 2024

ACTIVITATS ORGANITZADES PER L'ATENEU

477

Nombre total d'actes

26

Tertúlies, grups d'estudi i clubs de lectura

3.024

Assistents a les tertúlies, grups d'estudi i clubs de lectura

ACTIVITATS ORGANITZADES A L'ATENEU

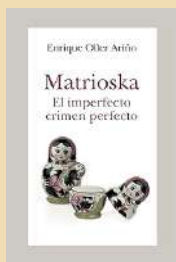

21%

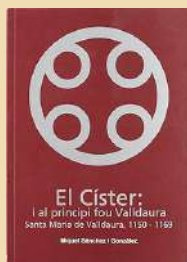
Creixement respecte al 2023

Presentacions de llibres a l'Ateneu

Gener

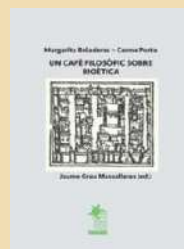
Matrioska
Enrique Oller Ariño

Valldaura
Miquel Sánchez
i González

Gràcia
Jesús Conte

Un café filosòfic sobre bioètica
Margarita Boladras
i Carme Porta

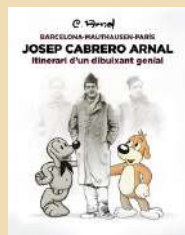
No mataràs
Bernat Dedéu

Al peu del turó
Àngel Font Vidal

Acontecimiento y prácticas emancipatorias
Andrea Soto Calderón,
Obed Fausto i
Luis Roca Jusmet

Itinerari d'un dibuixant genial
Josep Cabrero Arnal

Un ensayo sobre la maldad
Leopoldo Ortega-Monasterio

Fragments de llum. Barcelones
Carles Duarte
i Montserrat

Març

Quan la música s'esquerda
Lluís Busquets
i Grabulosa

Cervells, robots, humans: apunts d'un UPCnauta
Xavier Duran

Treballant la utopia
Josep Giménez Noguera

Clixés
Carme Karr

Les bombes. Teoria de l'art de la fugida (I)
Xavier Amorós Corbella

Abril

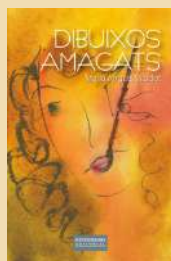
Maig

Un palau de Barcelona
Mateu Barba

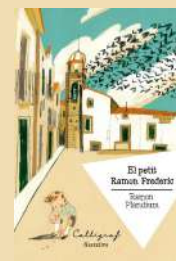
T'estimo com la sal
Carne Junyent i Simona Škrabec

Dibujos amagats
Maria Àngels Viladot

El torbellino Kant
Norbert Bilbeny

El petit Ramon Frederic
Ramon Plandiura

Juny

Imatges i paraules
Lala Gomà

Los novios de Federico
Pablo-Ignacio de Dalmases

Sense tu
Glòria Simon

Escribe el teu nom
Anna Vilajosana

Els segrests de la pedagogia
Francesc Morató

Setembre

El camí dels llacs
Josep Cuello Subirana

Efecto espejo entre signos del zodíaco
Josep Lluís Belmonte

Pensar el naixement, origen i creació
Lorena Fuster, Anna Punsoda i Eulàlia Vernet

Zoòtrop, retaule d'una vida lliure
Elisenda Guarro Picart

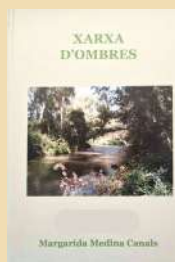

Sobre Marx i la tradició marxista
Salvador López Arnal

Octubre

Un cel invertit
Mudit Grau

Xarxa d'ombres
Margarida Medina Casals

Em diuen que soc boja
Jordi Casanova

Creure i mirar d'entendre
Josep-Ignasi Saranyana

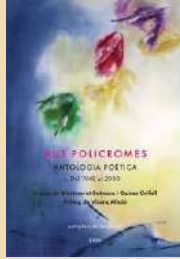

Buscando a mi hija
Arturo Daussa

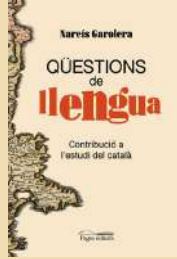
Novembre

Victòria dels Àngels
Pep Gorgori

Aus policromes
Monstserrat Butxaca
i Quirze Grifell

Qüestions de llengua
Narcís Garolera

ICària o les sabates al vent
Guillem Vallejó

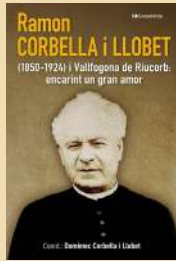

La gàrgola muda
Alfons Ruano Cruz

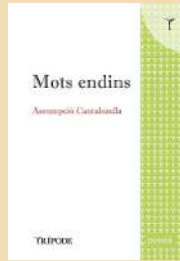
Desembre

Consejos desde el Olimpo
Hilario García i Alejandro
Letosa

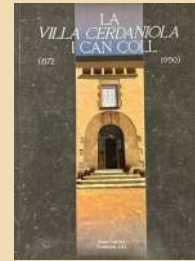
*Homenatge del centenari
de la mort de Ramon
Corbella Llobet*
Domènec Corbella

Mots endins
Assumpció Cantalozella
Mas

*Resposta a la pregunta:
què és la Il·lustració?*
Ramon Alcoberro

*La Villa Cerdaniola
i Can Coll*
Miquel Sánchez
i González

Llibres publicats per l'alumnat i exalumnat de l'Escola d'Escriptura

Claudi i Llúcia a l'Amazones
Cris Broquetas

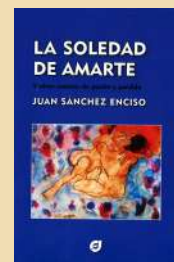
Perdonam per desitjar-ho tant
Carme Serena

Plantae
Jaume García Marin

Los mil ojos de la noche
Andrea Manfredini

La soledad de amarte
Juan Sánchez Enciso

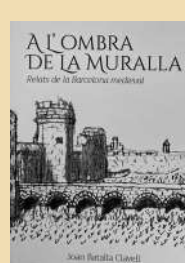
La lluna del caçador
Carme Falguera Sanz

Tot esperant, i no a Godot
Margarida Camprubí i Vendrell

Nou autores i un gos
Margarida Camprubí i Vendrell

A l'ombra de la muralla
Joan Batalla

Aures
Montserrat Morera

El teatro perpetuo
Franco Chiaravallotti

Oficina d'objectes perduts
Isabel Solé

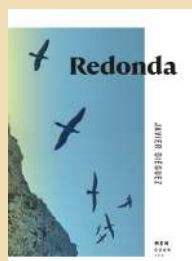
Cossos estranys
Eva Arasa

Paraules traçades
Jaume Bonvehí

Empremtes de la Ruta de la Seda
Conxita Tarruell Llönch

Redonda
Javier Diéguez

Un amic a l'Àfrica
Rosa Pi Masvidal

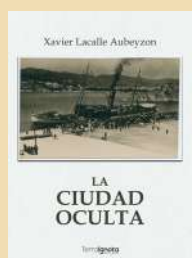
Con las puertas abiertas.
Una casa, un pueblo...
Peratallada
Camilla Hamm

Biografia del foc
Carlota Gurt

Cèlia Palau
Sílvia Alcàntara

La ciudad oculta
Xavier Lacalle Aubeyzon

La mirada esvaïda
Paqui Bernal

La hélice seccionada
Jaume García Marin

Diosa oscura
Joan Raventós Simón

Zeitun
Sílvia Alberich Castellanos

Esclavos de la sangre
Francisco Bracero

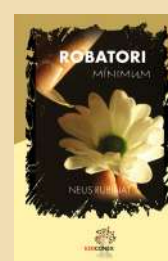
Jo, per si de cas, me'n vaig
Camil Bosch Ignés

Les voltes del món
Tuli Márquez

Vinyes de sang
Àngels Dalmau

Robatori Mínimam
Neus Rubinat

La noia del parc
Francesc Cabiró

Moneda al aire
Sergio V. Jodar

Las sombras de la ciudad
Àngeles Gil

L'onada
Elena Perelló Aixalà

Entreacte
Rut Vidal Oltra

El món sempre guanya
Clara Forn Argimon

*Carcelera de Pedro,
el Cojo*
Àngel Morán

Històries amb homes
Carme Cabús

Del fang neix el lotus
Joan Bertran de Bes

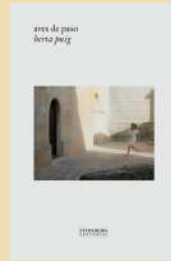
Muerte en tres texturas
Cristian Schleu

Trepas
José Luis Martínez Garay
(pseudònim Martin
McGray)

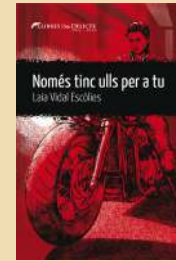
La metgessa
Elisenda Durban Roca

Ave de pasó
Berta Puig

Ciutadà Lambda
Mar Sanfeliu Carrasco

Només tinc ulls per a tu
Laia Vidal Escòlies

Immortal
Xavier Silvestres

El secret del meu nom
Teresa Saborit

*El primer cop
de moltes coses*
Clàudia Costas Güell

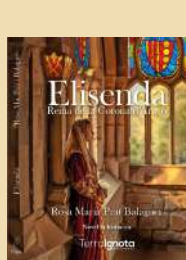
Serà contigo
Xavier Orri Badia

Nascuda de Venus
Sònia Lleonart Dormuà

La hija del Khan
Marga Bas

*Elisenda. Reina de la
Corona d'Aragó*
Rosa Maria Prat
Balaguer

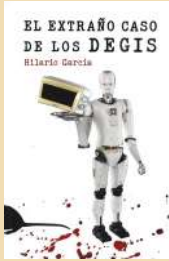
La casa del Pla
E. Viladoms
(pseudònim d'Enriqueta
Hernández Farell)

Calcetines cortos
Jose Abred

Destino Salónica
Raül R. Sola

El extraño caso de los Degis
Hilario García

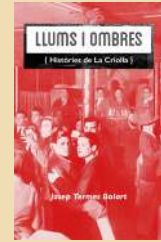
Algo parecido a la amistad
Bruno de Balanzó

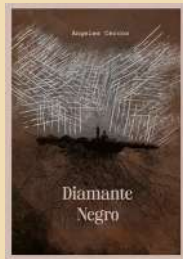
Sendero de estrellas
Marta Renato

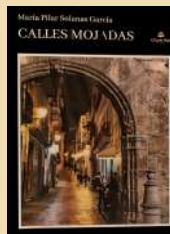
Malament rai
Francesc Quintana

Llums i ombres (Històries de La Criolla)
Josep Termes Bolart

Diamante negro
Àngels Cercós

Calles mojadas
Pilar Solanas

La nit més clara
Marc Parera

El petit Ramon Frederic
Ramon Plandiura

Mantellina de llana. Una nena catalana a l'exili
Alejandra Orrit

La niña que quería ser pájaro
Pura López

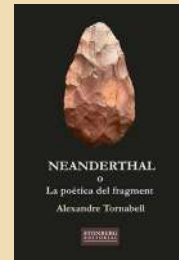
Las niñas de Elna
Marc Solanes Calderón

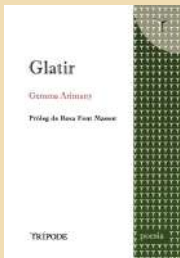
Buidar la casa dels pares
Josefina Maymó i Puig

Poemes de combat. Barbarie immobiliària
Carme Cabús

Neanderthal o La poètica del fragment
Alexandre Tornabell

Glatir
Gemma Arimany

Primavera el otoño
Paqui Bernal

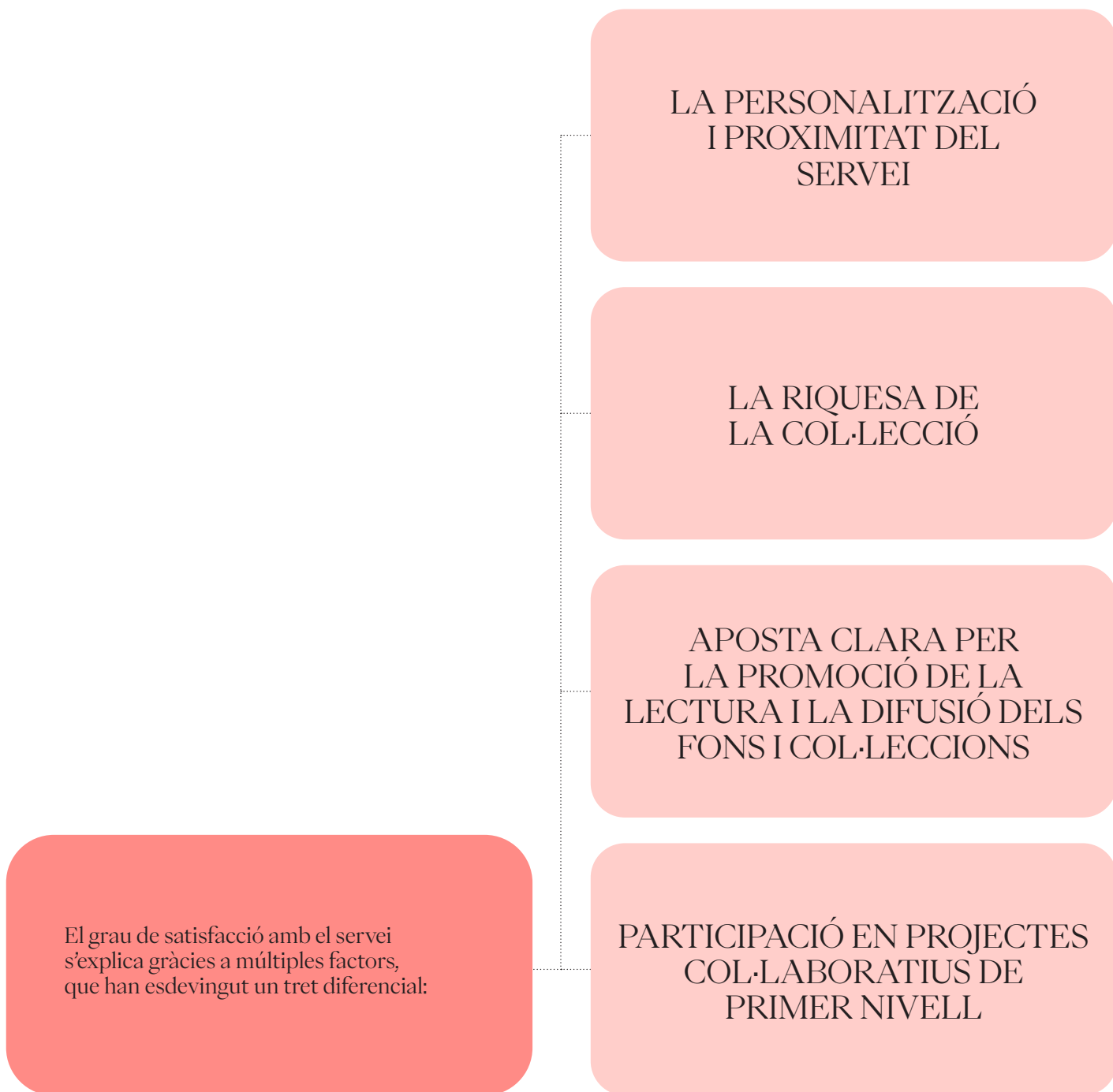
Converses a destemp / Conversaciones a destiempo
Maica Duaigües

CAPÍTOL 5

Biblioteca i Arxiu

La Biblioteca es consolida com a servei central dins la vida ateneïsta, amb una millora dels diferents indicadors de referència respecte a l'any 2023.

Una Biblioteca i Arxiu al servei dels socis i sòcies

350

dies de
servei anuals

+50

sessions d'acollida als cursos
de l'Escola d'Esctura

460

alumnes que han rebut
assessorament sobre serveis
i recursos de la Biblioteca

+80

consultes d'arxiu presencials
i virtuals el 2024

El socis disposen d'un entorn privilegiat, que combina confort i bellesa arquitectònica al cor de Barcelona, amb les més de 83 hores de servei setmanals, consolidant un espai immillorable per a l'estudi, la recerca i el lleure.

El servei d'informació i referència

Aquest servei és clau per orientar els usuaris en la cerca de recursos i informació, resolent consultes específiques i oferint suport en projectes d'estudi o recerca. A la Biblioteca de l'Ateneu Barcelonès, aquest servei destaca per la seva capacitat d'adaptar-se a les necessitats dels socis i de la comunitat investigadora, proporcionant accés a fonts bibliogràfiques i d'arxiu i orientació especialitzada, i facilitant documents tant del fons propi com d'altres institucions mitjançant el préstec interbibliotecari.

Amb l'objectiu d'enfortir el vincle entre la Biblioteca i els seus usuaris i de permetre un millor aprofitament dels recursos dels quals disposa, s'han organitzat periòdicament sessions d'acollida per a nous usuaris.

El suport a la recerca

La Biblioteca i Arxiu de l'Ateneu Barcelonès ocupen un lloc rellevant en el foment del coneixement històric i cultural de Catalunya. El servei de consulta als investigadors constitueix una peça fonamental en aquesta missió, cosa que permet accedir a un fons bibliogràfic i d'arxiu de gran vàlua per a l'estudi del període de finals del segle XIX i principis del segle XX.

Durant l'any 2024, la Biblioteca ha rebut nombroses sol·licituds d'investigadors, que han destacat el valor únic del fons documental per a les seves recerques. L'accés a manuscrits, publicacions periòdiques, correspondència personal i altres **documents originals permet treballar amb fonts primàries que són difícils de trobar en altres institucions**. Aquesta exclusivitat reforça la rellevància de la nostra tasca com a centre de referència.

En definitiva, el servei de consulta als investigadors reafirma el compromís de l'Ateneu Barcelonès amb la recerca i la difusió del coneixement. Gràcies al treball col·laboratiu entre professionals, usuaris i institucions, assegurem que el nostre patrimoni cultural encara sigui viu i contribueixi activament a la societat del segle XXI.

El préstec de documents

Aquest és el servei essencial de la Biblioteca, clau per garantir l'accés equitatiu al coneixement i la informació, el foment de la lectura i l'aprenentatge continu i la recerca. És, en efecte, un dels serveis més ben valorats pels socis i sòcies de l'entitat, tal com demostren els indicadors de satisfacció i l'increment constant en l'ús del servei durant els darrers anys.

L'activa participació del personal bibliotecari i dels socis en l'actualització de les col·leccions i els esforços de comunicació multicanal en la promoció de la lectura i de la col·lecció es troben a la base d'aquest èxit.

7,3 %

el préstec ha crescut respecte a l'any 2023

31,4 %

del col·lectiu de socis ha utilitzat el servei de préstec durant aquest any

Evolució del nombre de préstecs 2020-2024

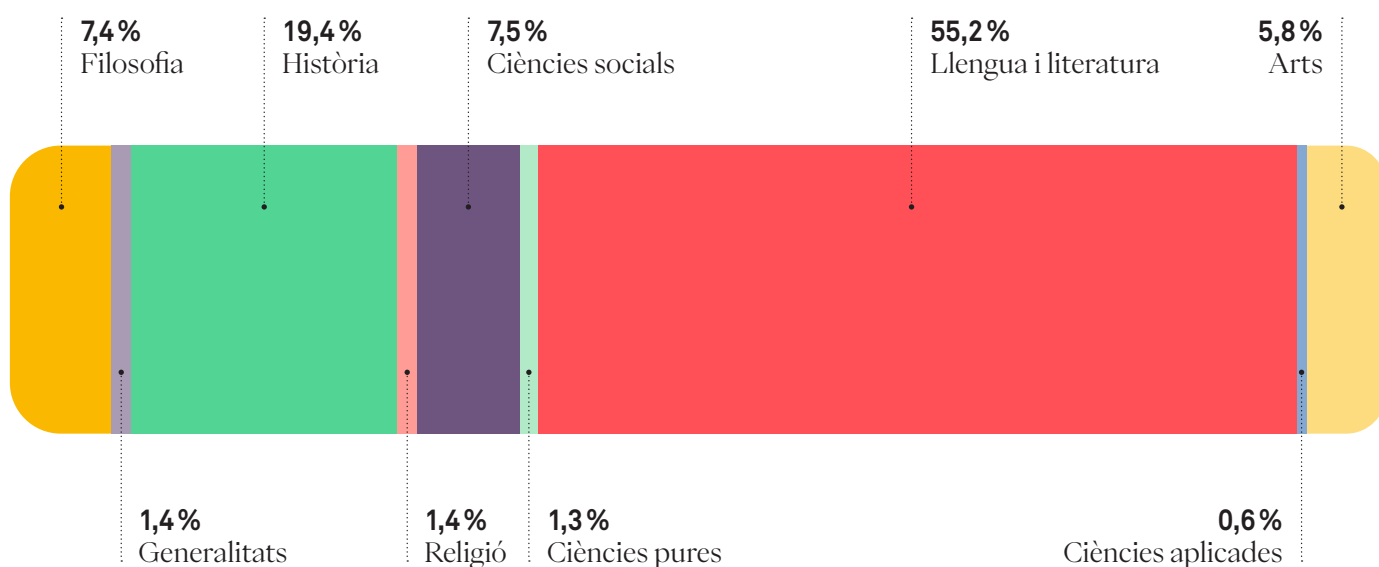
6,4%

increment de l'ús del servei de préstec

+1.040

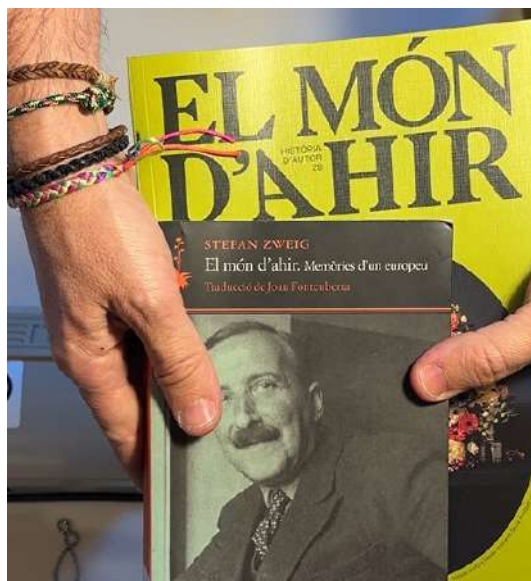
socis n'han fet ús l'any 2024

DISTRIBUCIÓ DEL PRÉSTEC PER CATEGORIA TEMÀTICA DEL FONS EN LLIURE ACCÉS

El préstec interbibliotecari

El **préstec interbibliotecari** és una extensió essencial del servei de la Biblioteca. Els usuaris poden sol·licitar documents del catàleg de les biblioteques universitàries de Catalunya, cosa que obre la porta a milions de llibres i recursos que complementen la seva recerca i aprenentatge. Així, el préstec interbibliotecari no només enriqueix l'experiència dels socis i sòcies, sinó que també reforça el nostre compromís amb l'accés al coneixement en xarxa.

Sílvia Fortuño

Sòcia des del 2009

“Nou virtuts:

1. L'entorn espacial la fa única.
2. El fons de llibres.
3. Les novetats setmanals.
4. Els punts d'interès.
5. L'expositor d'obres patrimonials.
6. Sol·licitud de la compra d'un llibre determinat i contribució al fons.
7. Préstec interbibliotecari, principalment amb les universitats.
8. Un servei de reproducció modest però eficaç.
9. Servei d'ordinadors.

Una perplexitat: Després de tants anys, la Biblioteca encara és el meu espai de treball i gaudi.

L'agraïment: Ressaltar la professionalitat i el tracte humà de les bibliotecàries i bibliotecaris, que ens atenen sense defallir.”

Núria Baños

Sòcia des del 2022

“La Biblioteca de l'Ateneu és un espai acollidor on convergeixen el passat i el present, perquè no ha renunciat ni a la memòria ni a la funcionalitat. Per aquest motiu, és un exemple de com tenir cura del patrimoni sense museïtzar-lo.”

Ramon Felipó

Soci honorífic

“Per mi la Biblioteca de l'Ateneu Barcelonès és un lloc de treball i de consulta. Té un fons bibliogràfic espectacular i, a més, la premsa del dia de Catalunya, Madrid i diaris de França, Anglaterra, els EUA, Alemanya...”

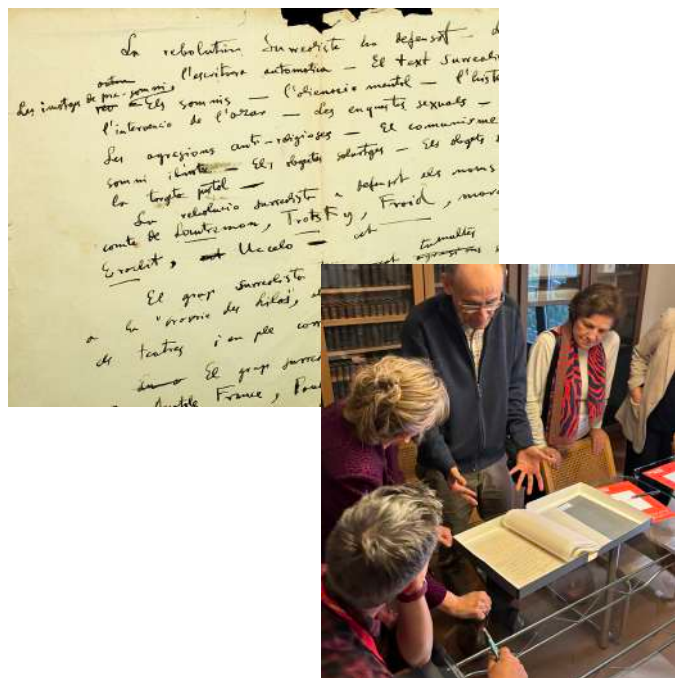
Un catàleg de referència

La Biblioteca custodia dues grans col·leccions, la patrimonial i la moderna; dues àrees que es diferencien tant pel seu tractament com per les seves dinàmiques d'actualització i accés.

La col·lecció patrimonial

Aquesta col·lecció inclou **1.649 manuscrits**, amb obres de teatre, textos medievals i una col·lecció d'autògrafs destacada; **22 incunables**, i una **reserva impresa** que comprèn 3.000 volums publicats entre 1501 i 1800, majoritàriament d'imprentes espanyoles, franceses i italianes, així com més de sis mil volums del segle XIX i del primer terç del XX, centrats en el positivisme, el Romanticisme i les revolucions culturals, socials i científiques d'aquest període.

A més, la col·lecció inclou **més de sis mil fullets** datats entre el segle XVII i principis del XX, on destaquen obres de teatre i textos jurídics, així com **més de mil vuit-cents títols de revistes i diaris patrimonials** que completen aquest ric llegat documental.

La singularitat d'aquesta col·lecció es reflecteix en el fet que aproximadament el **30 % dels títols publicats abans de 1901 són únics en el territori i no es troben en cap altra biblioteca catalana**. Aquesta excepcionalitat s'explica pel seu paper destacat com a punt de connexió amb els corrents filosòfics, científics i culturals europeus del segle XIX a Catalunya.

Si bé es tracta d'una col·lecció tancada, es preveu l'acceptació de donatius que completin la col·lecció existent. **L'any 2024 destaquem el donatiu de Jordi Casanova i Roca: dos manuscrits inèdits molt rellevants per a l'Ateneu Barcelonès.**

Aquests documents es van localitzar a la casa familiar del donant. **El primer s'atribueix a Sebastià Gasch i és la transcripció de la conferència que Salvador Dalí va pronunciar l'any 1930 a l'Ateneu, "La moral surrealista"**. El document inclou correccions, dins del text, atribuïdes al mateix Dalí. **El donatiu també incorpora un segon manuscrit de Salvador Dalí escrit en un paper amb el segell de l'hotel on es va allotjar (carrer del Carme, 22).**

Aquest manuscrit inclou anotacions sobre els aspectes clau de la revolució surrealista i els seus inicis. Tots dos textos es van traslladar íntegrament a l'article publicat a la revista *Hèlix*.

+200

llibres i altres documents anteriors a l'any 1950 s'han incorporat al catàleg a través de donatius

Del total de documents arribats per donatiu, en destaquem obres com les següents:

- *Guerres militaires et guerres sociales*, obra de Marie Bonaparte i publicada l'any 1920. Aquesta autora es va dedicar a la psicologia i la psicoanàlisi, i es considera una de les deixebles de Freud.
- *Medeia*, publicada l'any 1922 i escrita per Francesc Pujols, que va ser secretari de la Junta presidida per Pompeu Fabra.
- *L'obra de depuració del català*, obra de Pompeu Fabra i que fou el discurs llegit per l'autor en la inauguració del curs acadèmic 1924-1925.

L'equilibri entre el patrimoni històric i l'actualitat converteix la col·lecció de la Biblioteca en una eina única per a la recerca, la formació i la difusió del coneixement.

L'Ateneu Barcelonès vol agrair el suport de les següents editorials per l'enriquiment de la col·lecció de la Biblioteca a través dels seus donatius: Anagrama, Arcàdia, Barcino, Base, Edicions de 1984, Edicions 62, Galaxia Gutenberg, Edicions del Periscopi i Trípod.

+1.100

númers de revistes i diaris gestionats al llarg del 2024

La col·lecció moderna

Aquesta àrea es manté actualitzada d'acord amb les directrius que recull el document *Política de desenvolupament de la col·lecció*, que marca les temàtiques i el grau de cobertura d'aquestes. El 2024 s'han incorporat dues àrees de coneixement dins la dinàmica d'adquisicions de la Biblioteca: l'humanisme digital i els estudis de gènere.

L'actualització d'aquesta col·lecció es fonamenta en una política activa d'adquisicions, a càrrec del personal bibliotecari i que es veu complementada per les desiderates dels socis i sòcies, així com en l'acceptació de donatius, que sempre s'avaluen per garantir-ne la idoneïtat i la coherència amb els criteris i necessitats de la col·lecció.

Una part important de la col·lecció és l'hemeroteca, amb 115 subscripcions de revistes i diaris actives, amb abast local, nacional i internacional.

L'any 2024 hi hem incorporat dos nous títols, *L'Erol* i *Idees. Revista de Temes Contemporanis*, subscripcions que ens arriben a partir de donatiu.

La promoció de la lectura i difusió de la col·lecció

La Biblioteca de l'Ateneu Barcelonès treballa constantment en la difusió de les col·leccions i els serveis més enllà dels seus espais físics, amb una presència activa en els diversos canals de comunicació de l'entitat. Aquesta projecció permet reforçar el seu paper com a centre de difusió cultural i de coneixement, alhora que connecta amb el públic usuari.

En el centre d'aquesta estratègia hi ha la vocació d'esdevenir un referent en la promoció de la lectura per a la seva comunitat d'usuaris. Un dels eixos clau són els **centres d'interès (CI)**, una iniciativa que posa en relleu el valor i l'actualitat de les col·leccions de la Biblioteca. Una part dels CI està vinculada a les activitats de l'Ateneu, cosa que genera sinergies entre els continguts bibliogràfics i les propostes culturals de la casa. Els CI temàtics han tingut una gran acollida, ja que ofereixen recomanacions de lectura personalitzades que connecten amb els interessos dels socis i sòcies.

La **vitrina de novetats** de la Biblioteca també és un agent clau a l'hora de descobrir noves lectures. El seu paper és clau per diverses raons. En primer lloc, fomenta la curiositat i l'exploració, convidant els socis i sòcies a explorar obres que potser no haurien cercat de manera activa. A més, facilita l'accés ràpid a informació rellevant, com tendències literàries o temàtiques d'interès general. La vitrina de novetats és molt més que una exposició atractiva de llibres: és un testimoni directe de l'activa i acurada política d'adquisicions que duu a terme la Biblioteca. A través d'aquest espai, els usuaris poden percebre l'esforç constant per incorporar al fons bibliogràfic obres d'interès actual, rellevants i variades, que responen a les necessitats culturals, educatives i informatives de la comunitat.

Altres iniciatives destacades inclouen la promoció dels llibres escrits pels socis, que subratllen la vitalitat creativa de la comunitat de l'Ateneu i que es materialitzen amb dos reculls anuals, que enguany han donat a conèixer 58 llibres escrits per socis i sòcies de l'entitat.

74

centres d'interès, amb l'exposició de més de 1.900 documents de la col·lecció

37%

dels centres d'interès han estat vinculats a l'activitat cultural de l'Ateneu Barcelonès

+1.300

novetats bibliogràfiques adquirides el 2024

220

desiderates de socis i sòcies per a la compra de llibres el 2024

+50

vitrines de novetats, amb l'exposició de més de 1.100 novetats bibliogràfiques

Ramon Alcoberro

Soci honorífic

“Tenir centres d’interès sobre diversos temes ajuda a descobrir perspectives diverses i punts de vista que enriqueixen les opinions.”

Anna Nicolau

Sòcia des del 2011

“Els centres d’interès són una via de col·laboració amb les seccions de l’Ateneu i una bona manera de presentar la col·lecció a tots els públics.”

La creació i la difusió d’**exposicions amb fons patrimonial** de la Biblioteca i l’Arxiu no només contribueixen a difondre coneixement, sinó que també permeten destacar el valor històric, cultural i documental del fons. En molts casos, aquestes mostres permeten redescobrir documents o obres significatives que connecten la història de l’Ateneu Barcelonès amb la cultura i la història.

La primera mostra de l’any 2024 va ser l’exposició de l’obra de Maurice Loewy *Atlas photographique de la Lune: héliogravures d’après les clichés et les agrandissements*, editada entre els anys 1896 i 1910. És una obra científica espectacular, una mostra evident de l’interès de l’Ateneu envers els avenços científics. Les imatges de l’atles són molt precises per a l’època: es tracta de fotografies instantànies, preses sense necessitat d’estabilitzar l’objectiu durant un llarg període de temps. Cada imatge inclou la data de captura. Les imatges porten adherits papers de calc i gravats calcogràfics en què s’assenyalen i s’identifiquen les zones geogràfiques de la lluna.

La segona de les exposicions organitzades per la Biblioteca va ser la d'“**Àngel Guimerà: icona del catalanisme i de la cultura en el tombant del segle xx**”, en el marc de la commemoració del centenari de la mort de l'escriptor. La mostra s'ha organitzat al voltant de tres eixos principals: la implicació de l'autor en la vida cultural i política catalana, el reconeixement a la seva obra literària i el seu llegat. D'entre els documents exposats, en destaca el seu discurs inaugural de 1895; el primer discurs que es va pronunciar en català.

En l'elaboració de l'exposició, hi han participat la Marta Bilbeny i la Núria Baños.

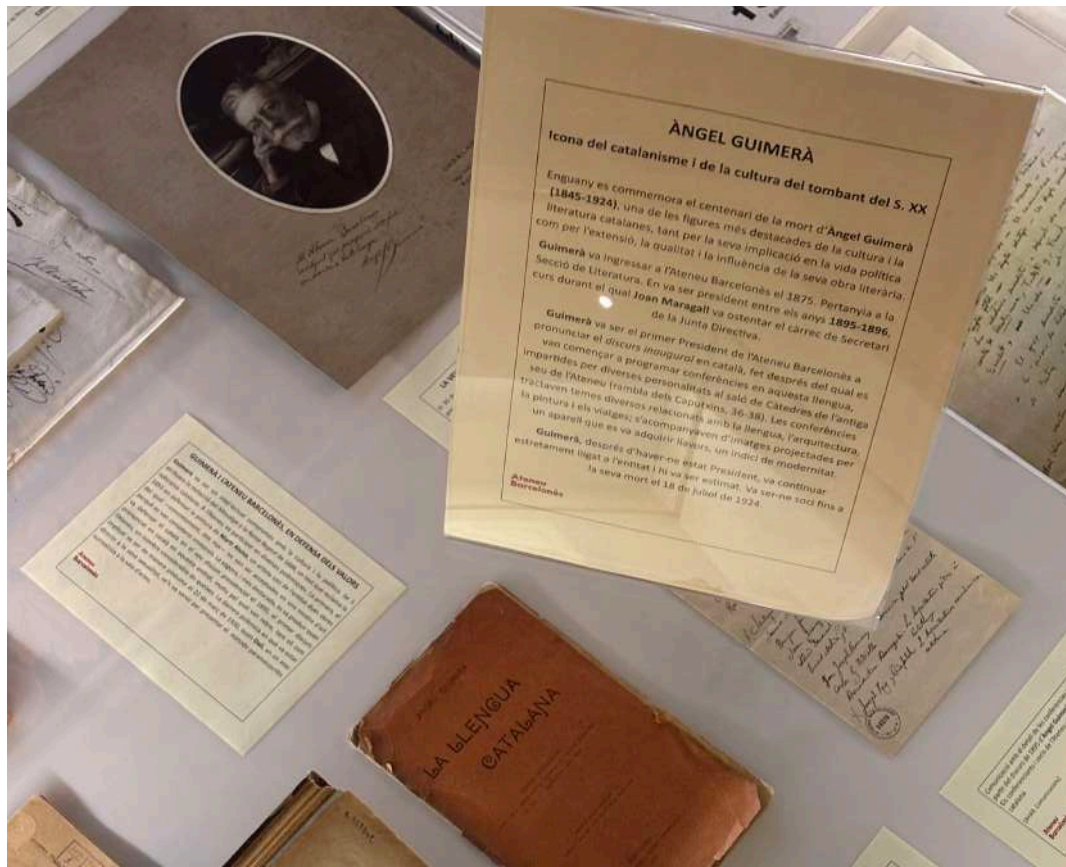
L'any 2024 la Biblioteca i l'Arxiu han participat en **exposicions externes** en museus i altres centres culturals, mitjançant la cessió temporal de materials. Aquest intercanvi reforça el paper de l'Ateneu Barcelonès com a centre de referència cultural en xarxa, ja que col·labora activament amb altres entitats per promoure la difusió del coneixement i la cultura.

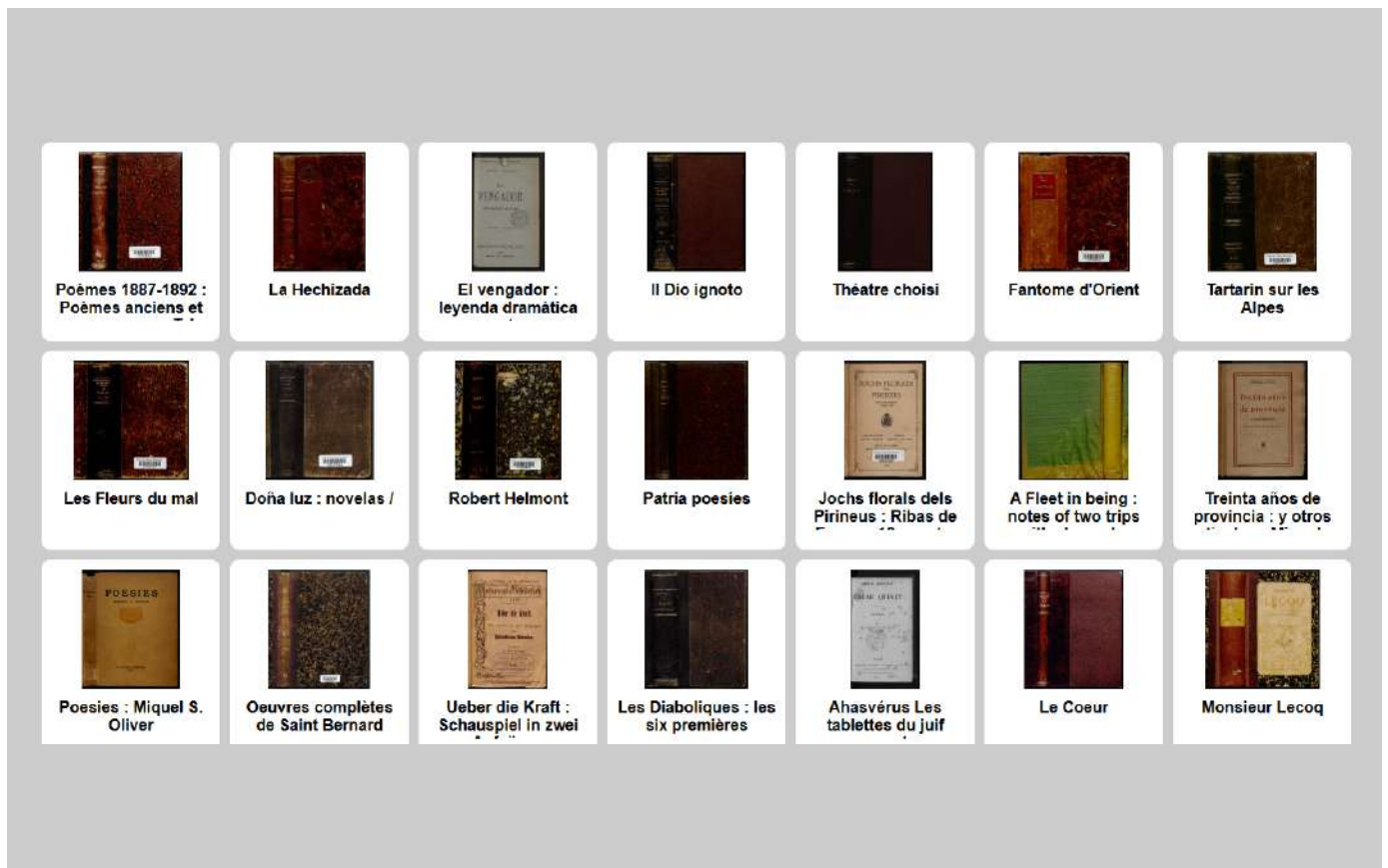
En aquest sentit, destaquem el préstec a la Fundació Pla per a la seva exposició itinerant “Joan Fuster - Josep Pla: una conversa infinita”, que el 2024 es va programar a la Casa de Cultura de Girona i a l'Espai Betúlia de Badalona.

Durant l'any 2024 també s'han acordat préstecs de documents per a exposicions que veuran la llum el 2025, en centres com el MNAC, el Museu Tàpies o el Museu Habitat.

+1.700

exemplars d'obres patrimonials afegits al nostre catàleg

El treball en xarxa i els projectes col·laboratius

L'any 2024 ha estat de continuïtat en la tasca de preservació i difusió del patrimoni cultural, ja que s'ha completat la digitalització de més de setanta mil pàgines de llibres dels segles XIX i principis del XX. Aquest projecte no només garanteix la preservació d'aquests documents, sinó que també els posa a l'abast d'un públic molt més ampli a través de la Memòria Digital de Catalunya i Europeana.

L'any 2024 des de la Biblioteca de l'Ateneu Barcelonès hem contribuït al Catàleg Col·lectiu de les Universitats de Catalunya (CCUC) amb la catalogació de 4.214 documents (fonamentalment llibres). D'aquests registres, 1.129 són de nova creació, fet que ens permet afirmar que el 26 % d'aquesta catalogació correspon a documents custodiats, de moment, únicament a la nostra Biblioteca.

El nou web de l'Ateneu: un nou aparador per a la Biblioteca

L'any 2024 ha estat un any de transformació digital per a l'Ateneu Barcelonès, amb el llançament del nou lloc web. Aquest nou espai digital ha suposat una oportunitat única per a la Biblioteca i l'Arxiu, ja que els permet disposar d'un aparador propi no només per presentar els seus serveis, sinó també com a porta d'entrada per difondre el seu patrimoni.

Expositor de la biblioteca

Coneix les novetats de la biblioteca de l'Ateneu Barcelonès. Noves adquisicions i recomanacions de lectura.

Darreres adquisicions

Ficció

- El País del stardecer dorado / Celia Santos
- Noies de Sants / Tània Juste
- Tres relats : El cap d'estació Fallmerayer, El Bust de l'Emperador i el El Leviatán / Joseph Roth
- Fami als ulls, ciment a la boca : una lectura de "La mort i la primavera", de Mercè Rodoreda / Neus Penalba
- Les Cendres a la piscina / Laura Gost
- Els vulnerables / Sigrid Nunez
- Les lineals omegues / J.V. Folk

[Reserva la teva pròpia lectura](#)

[Pots agafar els llibres de la llista en préstec!](#)

Centres d'interès temàtics

100 anys de Surrealisme

L'any 1924 André Breton publicava *El manifest surrealista*. Trei de sortida d'un moviment artístic i literari. Cent anys després d'aquell text històric, el surrealisme continua captivant i inspirant amb la seva atrevida fusió de realitat i somni, que transcendeix la lògica racional per accedir a un món de possibilitats il·limitades.

[Bibliografia seleccionada](#)

Síria, llum al bell mig de l'Orient

La caiguda del règim de Bashar al-Assad ha descongelat l'horitzó polític de Síria. Coneguem una mica més del país d'aquesta zona del llevant mediterrani a través de la història, les històries, la geopolítica, els quaderns de viatge i la poesia.

[Bibliografia seleccionada](#)

Nou curs, noves aventures

Bibliografia bàsica dels cursos de l'Escola d'Escritura de l'Ateneu Barcelonès. Manuals de tècniques d'escritura i de creació literària. Tot el que necessites ho trobaràs a la Biblioteca!

[Bibliografia seleccionada](#)

Amin Maalouf, Premi Internacional Catalunya 2024

L'escriptor franco-libanès Amin Maalouf, ha estat guardonat amb el **Premi Internacional Catalunya**. Els temes que han definit bona part de la seva obra han estat: la identitat, la llengua, la cultura i l'educació.

Maalouf va fer un breu recorregut per la biblioteca i va quedar profundament impressionat pel fons i per l'espai. En el Llibre d'Honor va escriure: "*En aquest lloc idíl·lic,*

Programa TàndEM: dues institucions, una visió compartida

Els alumnes del programa TàndEM han rebut més de 340 hores de formació en arxivística, història i competències verdes.

El projecte

L'any 2024 ha marcat un punt d'inflexió en la trajectòria de l'Ateneu Barcelonès i l'Ateneu de Madrid, amb l'inici d'una col·laboració estratègica i que tindrà continuació l'any 2025. Aquesta aliança, llargament esperada pels dos centres, representa un pas significatiu en la preservació i la difusió del fons d'arxiu de les dues entitats.

Fruit d'un procés conjunt d'anàlisi de necessitats, reptes i oportunitats, els dos ateneus van presentar el projecte *Conservació i promoció dels arxius de l'Ateneu de Madrid i de l'Ateneu Barcelonès* al programa TàndEM, una iniciativa impulsada pel Servei Públic d'Ocupació Estatal (SEPE), en el marc de la inversió en ocupació juvenil del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència (PRTR), amb finançament procedent dels fons NextGenerationEU. Aquesta iniciativa té una durada de dotze mesos i s'adreça a joves menors de trenta anys amb l'objectiu d'afavorir la seva inserció laboral mitjançant la formació en arxivística i la pràctica professional amb els fons documentals dels ateneus. Aquesta experiència ha estat fonamental per dotar els participants de les eines teòriques i pràctiques necessàries per a la gestió documental i la conservació del patrimoni històric.

Al llarg dels tres primers mesos s'ha portat a terme la formació en arxivística, gràcies a la participació de la professora Rosa Llongueras i Marta Billbeny, bibliotecària i arxivera, i amb la coordinació de Paula Somas. La formació rebuda en aquest període abasta matèries com paleografia, arxivística, conservació i restauració, legislació, informatització d'arxius o història dels ateneus.

Aquest aprenentatge s'ha enriquit amb visites a altres centres documentals de Barcelona, que han ofert als participants una visió més àmplia de la diversitat de pràctiques i enfocaments en el camp de la gestió documental.

Durant els nou mesos següents, els alumnes combinaran la formació amb la pràctica laboral a l'Arxiu Històric de l'Ateneu Barcelonès. Sota la supervisió de la docent i de la tècnica d'arxiu, posaran en pràctica els coneixements adquirits, treballant en tasques com:

- La descripció dels fons documentals.
- Digitalització i difusió.
- L'aplicació de tècniques de conservació preventiva.

Aquesta segona fase permetrà als participants consolidar les competències desenvolupades, alhora que contribuirà a preservar i valorar el patrimoni documental custodiat a l'Arxiu de l'Ateneu Barcelonès.

El programa TàndEM serà un revulsiu fonamental per avançar en la descripció i el tractament del nostre arxiu. Gràcies a la dedicació dels nou participants, podrem donar un impuls significatiu a aquesta tasca i, d'aquesta manera, consolidar la preservació i l'accessibilitat del nostre patrimoni documental.

Paral·lelament a aquesta tasca, s'han començat una sèrie de millores en el dipòsit de documentació, amb la instal·lació de nous deshumidificadors, una intervenció que tindrà continuïtat el 2025.

L'Ateneu Barcelonès ha pogut adquirir material d'arxiu per un valor de més de 5.000 €, gràcies a aquesta subvenció.

La valoració del programa

El projecte TàndEM ha representat una fita clau en la col·laboració entre l'Ateneu Barcelonès i l'Ateneo de Madrid, ja que ha establert un canal estable d'intercanvi de coneixement i ha enfortit una aliança basada en reptes i objectius compartits. Aquesta iniciativa ha permès desenvolupar projectes conjunts i ampliar l'impacte cultural de les dues institucions, i deixar una base sòlida per a futures iniciatives compartides.

A escala interna, el projecte ha estat una experiència enriquidora per a la Biblioteca i l'Arxiu de l'Ateneu Barcelonès. La participació activa de professionals en l'àmbit de l'arxivística ha fet possible la transmissió de coneixements i experiències a un equip jove i preparat de deu persones. Aquest equip ha contribuït al tractament documental dels fons i sèries d'arxiu, alternant tasques de descripció, preservació, custòdia i difusió.

El projecte TàndEM també ha estat una oportunitat per potenciar i enriquir el perfil professional dels alumnes/treballadors participants, proporcionant-los les eines essencials per afrontar futurs reptes en l'àmbit arxivístic. Durant tres mesos de formació, han pogut aprendre l'ofici d'arxiver i adquirir les disciplines necessàries per dur a terme qualsevol tasca arxivística amb solidesa i professionalitat.

Aquesta iniciativa no només ha consolidat una col·laboració institucional d'alt valor estratègic, sinó que ha representat un impuls decisiu en la formació de nous professionals, i assegura la continuïtat i la qualitat en la gestió documental de l'Ateneu Barcelonès.

Míriam Toma

Alumna/treballadora

“L'experiència TàndEM a l'Ateneu Barcelonès m'ha aportat una inigualable oportunitat d'iniciar-me en el món de l'arxivística des de diversos vessants, que espero seguir potenciant de cara al meu futur professional.”

Max Molina

Alumne/treballador

“L'Ateneu Barcelonès i el projecte TàndEM m'han donat l'oportunitat de conèixer i treballar en el fons documental d'una de les associacions més històriques de Catalunya.”

Financiado por
la Unión Europea
NextGenerationEU

CAPÍTOL 6

Comunicació i difusió

El 2024 ha estat un any de canvis. Tant pels canvis de personal dins l'equip, com per les noves aportacions o reformulacions de comunicacions internes i externes, que han tingut una rebuda molt bona. S'ha fet un pas endavant en tots els nivells i s'han marcat les línies per a un futur prometedor a curt i mitjà termini.

Ha estat l'any d'implantació del nou web, que ens ha permès sintetitzar i prioritzar la informació destacada amb un disseny contemporani.

A més, s'ha reformulat l'agenda mensual. D'una banda, s'ha renovat el disseny del programa d'activitats, amb un disseny més clar i entenedor, i de l'altra, s'ha reforçat la importància de les tertúlies a través d'un programa amb més informació de cadascuna de les trobades. Així doncs, el canvi ha suposat una millora a nivell estètic, en accessibilitat i en autonomia.

Així mateix, s'ha instal·lat la nova senyalística de l'entitat, més moderna, neta i amb informació actualitzada dels espais. Concretament, s'han modificat el directori de cada planta, el rètol de l'entrada de carruatges, diferents vinils, impressions de noms de sales, senyalística de lavabos...

També hi hagut novetats en la difusió de continguts institucionals, com la falca informativa de la campanya durant el Juliol a la Fresca o els vídeos promocionals, amb la implicació del personal de l'Ateneu Barcelonès.

Cal remarcar el gran creixement de seguidors en les xarxes socials, sobretot a Instagram.

Per acabar, cal destacar la implantació de la primera gran campanya de màrqueting per promocionar la campanya de Nadal de l'Ateneu. Aquesta va incloure una campanya segmentada a les xarxes, la creació d'un portal web amb els descomptes i la confecció d'un obsequi de benvinguda per als nous socis amb l'objectiu d'explicar l'Ateneu. El resultat ha estat molt satisfactori: hem sumat al voltant d'un centenar de socis.

L'ATENEU ALS MITJANS DE COMUNICACIÓ

L'Ateneu ha estat escenari de programes i entrevistes de diferents mitjans de comunicació (TV3, TVE, Diari Ara, Diario.es, Betevé, premsa basca, etc.), i diversos membres de la Junta han concedit entrevistes, cosa que ha donat visibilitat a l'Ateneu.

IMPACTE MEDIÀTIC

El nou servei de *clipping* ens informa del nombre d'articles i l'impacte econòmic que tenen en els mitjans. L'any 2024 les aparicions en mitjans estan valorades en 18.674.249 €, un increment del 2,8% respecte al 2023.

2,8%

Increment respecte al 2023

RELACIONS AMB ALTRES INSTITUCIONS

Ateneo de Madrid

Amb el projecte TàndEM, dirigit a joves menors de trenta anys i que pretén facilitar-los la inserció laboral mitjançant la formació en arxius i la pràctica laboral amb fons documentals dels ateneus.

Fundació Víctor Grífols i Lucas

Amb el curs *Del néixer al morir*, que oferia un repàs per alguns dels temes que la bioètica ens planteja en diferents etapes de la vida i que ens interpel·len com a societat i en els valors ètics de cadascú.

BUTLLETÍ SETMANAL

Aquest 2024 hem seguit enviant informació de les nostres activitats i dels nostres serveis a **11.102 persones**. El butlletí és el nostre canal d'informació amb els socis i sòcies de l'entitat.

14,9%

Increment respecte al 2023

L'ATENEU COM A PLATÓ DE GRAVACIONS

Gravacions i rodatges a l'Ateneu

20%

Increment respecte al 2023

CADA ANY, MÉS COMUNITAT A LES XARXES

Gran creixement de seguidors a les xarxes (molt remarcable l'augment durant les campanyes d'estiu i de Nadal)

X (abans Twitter)

2023		21.061
2024		21.747 (+686)

3,26% Increment respecte al 2023

Facebook

2023		8.867
2024		8.903 (+36)

0,41% Increment respecte al 2023

Instagram

2023		8.933
2024		13.165 (+4.232)

47,4% Increment respecte al 2023

CANAL ATENEU A YOUTUBE

Gravacions disponibles d'actes realitzats a l'Ateneu

2023		1.381
2024		1.449

4,92% Increment respecte al 2023

Visites anuals

2023		92.156
2024		80.559

-12,6% Devallada respecte al 2023

Persones subscrites

2023		5.241
2024		5.943

13,4% Increment respecte al 2023

Altres dades

- 118 vídeos (2024)
- 80.152 visualitzacions

358

Subscriptors

CAPÍTOL 7

Treballem en xarxa

Relacions amb entitats

La nostra entitat ha esdevingut (per volum de socis, per antiguitat i per tradició) un actiu en la riquesa del teixit associatiu del país.

Per a l'Ateneu Barcelonès és important remarcar la voluntat de col·laboració amb el districte i crear teixit social a partir de la cultura i de la catalanitat.

L'Ateneu Barcelonès amplia i enforteix les relacions amb un gran ventall d'entitats per sumar idees i abordar en comunitat projectes culturals singulars. Aquest intercanvi entre entitats genera una trama de complicitats que reforça el caràcter obert i participatiu de l'Ateneu.

La nostra entitat ha esdevingut (per volum de socis, per antiguitat i per tradició) un actiu en la riquesa del teixit associatiu del país. De la capacitat de fer xarxa i generar sinergies amb nous col·laboradors, n'ha fet una de les seves imatges de marca. En aquests darrers anys ha dedicat tots els esforços a consolidar el compromís d'acompanyament que, des de fa més de cent seixanta anys, té amb la societat i la cultura catalanes, amb la voluntat de ser un dels principals centres de debat intel·lectual, i alhora ha enfortit i consolidat el compromís de convertir-se en un espai d'ascensor social, d'igualtat d'oportunitats d'accés a la cultura.

L'any 2024 han donat els primers fruits algunes de les iniciatives gestades l'any anterior. Una de les més significatives ha estat, i és, la col·laboració amb els veïns i veïnes per dinamitzar la plaça de la Vila de Madrid.

Per a l'Ateneu Barcelonès és important remarcar la voluntat de col·laboració amb el districte i crear teixit social a partir de la cultura i de la catalanitat.

Finalment, també és important esmentar que la Junta Directiva ha dinamitzat les relacions amb la Federació d'Ateneus de Catalunya i amb altres entitats culturals de la ciutat i de la resta de territoris, on duu a terme diferents programes d'actes de disciplines i formats diversos. Entre les principals entitats amb qui ha col·laborat l'Ateneu, hi ha: l'IEC, l'AVL (Acadèmia Valenciana de la Llengua), l'IEMed (Institut Europeu de la Mediterrània), l'AELC, el PEN i l'ACEC, Catalunya Internacional, l'ESMUC, l'ICUB, la Càtedra Ferrater Mora, la Universitat Europea IMF, la Universitat Politècnica de Catalunya, el Cor Drassanes... També manté una relació fluïda amb l'Institut Francès, l'Institut Italià i el Goethe-Institut.

Convenis i col·laboracions

33 entitats amb conveni:

Associació d'Amics de la UAB

Associació Joan Manén

Ateneo de Madrid

Ateneu Algerès

Ateneu de Maó

Barcelona Springtime Swing

Biblioteca de Catalunya

Càtedra Ferrater Mora

Centre de Lectura de Reus

Centre de Restauració de Béns Mobles de Catalunya

Cercle Artístic de Sant Lluç

Cercle Cartòfil de Catalunya

Círculo de Bellas Artes

Consorci de Biblioteques Universitàries de Catalunya

Consorci per a la Normalització Lingüística

Cor Drassanes

Diari *Ara*

Editorial Afers

Editorial Proa

Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya

Fundació Bancària La Caixa

Fundació Barcelona 1989

Fundació Damm

Fundació Víctor Grífols i Lucas

Goethe-Institut

Institució Catalana de Genealogia i Heràldica

Institut Europeu de la Mediterrània

Joventuts Musicals de Barcelona

Llibreria La Central

Llibreria Ona

Museu Nacional d'Art de Catalunya

Universitat Europea IMF

Universitat Politècnica de Catalunya

Participació en consells i comissions d'altres institucions

L'Ateneu participa en els onze consells i comissions de les institucions següents:

Cercle del Museu d'Història de la Ciutat

Comissió de Commemoracions.
Generalitat de Catalunya

Comissió de Lectura Pública. Ajuntament de Barcelona

Consell de Ciutat. Ajuntament de Barcelona

Consell de Districte de Ciutat Vella

Federació d'Ateneus de Catalunya

Fundació Barcelona Cultura.
Ajuntament de Barcelona

Fundació Francesc Pujols

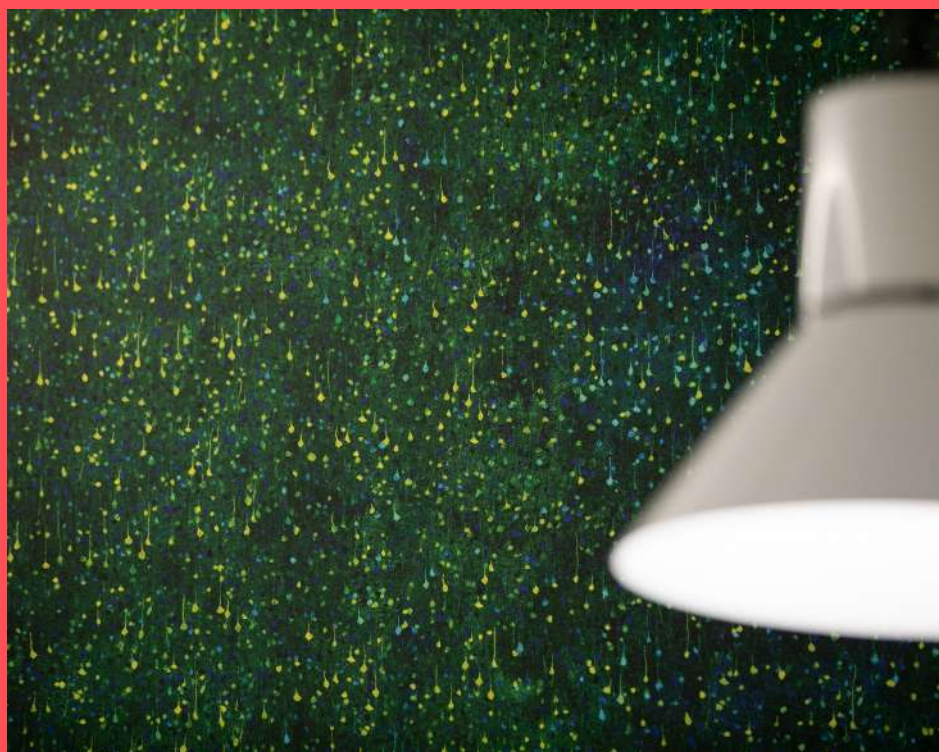
G-16 (Grup de Presidents d'Institucions Barcelonines)

Reial Acadèmia de Ciències i Arts de Barcelona

Sport Cultura Barcelona

CAPÍTOL 8

Edifici i patrimoni

Obres de reforma patrimonials, estructurals i de conservació

La seu de l'Ateneu, el palau Savassona, és un edifici viu que data del segle XVIII. Com que es tracta d'un edifici catalogat com a Bé Cultural d'Interès Nacional, cal prestar-li una atenció especial per tal de mantenir-ne tots els valors patrimonials i artístics, i alhora donar-li les condicions adequades per als usos culturals actuals.

Per a aquest doble objectiu, hem seguit fent tasques per adaptar l'Ateneu als nous temps i usos, millorant l'accessibilitat i la sostenibilitat de l'edifici, sempre mantenint un gran respecte pel patrimoni.

Aquest any 2024 hem anat afrontant els temes més urgents de seguretat, hem millorat les dotacions dels espais per a la realització de més actes culturals i hem seguit projectant i, en concret, executat les obres pendents de consolidació i d'adequació dels espais patrimonials de la segona planta.

A principis de l'any 2024 ja es va posar en ple funcionament la nova sala Montserrat Roig, que es va acabar el 2023, amb la qual cosa l'Ateneu, així, disposa d'un nou espai polivalent per a reunions i tertúlies, amb un aforament de 40-50 persones, a la segona planta.

A més de la sala Montserrat Roig, a la segona planta, durant el 2024 s'han acabat les obres de la sala Carme Karr, i s'han projectat i executat les obres de consolidació i adequació de les sales Atenea (abans de Presidència) i Pompeu Fabra. Un cop acabades aquestes obres, juntament amb les obres fetes els anys anteriors, i havent desplaçat la part administrativa a la tercera planta, la segona planta ha quedat tota destinada a sales per a actes i tertúlies. Cadascuna de les sales ha mantingut les seves característiques i valors patrimonials, i s'ha adequat i equipat amb mobiliari i equipament informàtic per a les necessitats del segle XXI.

Totes les obres fetes i les previstes segueixen el Pla integral de l'edifici, necessari per tenir una visió global, tenint en compte l'antiguitat i les característiques patrimonials del palau. Aquestes obres les hem anat desenvolupant per fases a mesura que n'hem anat obtenint el finançament necessari. L'antiguitat de l'edifici i de les seves instal·lacions, així com l'ús intensiu a què està

Sala Montserrat Roig

sotmès l'edifici, per la quantitat d'actes i reunions diaris, i per la quantitat de socis que fan ús dels espais i de la Biblioteca, ha necessitat i necessita moltes intervencions.

Per a les obres realitzades el 2024 s'ha comptat amb l'ajut de la **Fundació Bancària La Caixa**, el **Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya**, l'**Ajuntament de Barcelona** i la **Diputació de Barcelona** per a les diferents intervencions de rehabilitació.

Principals actuacions el 2024

Hem seguit adequant i millorant les instal·lacions de l'Ateneu. L'any 2024 ens hem centrat en les obres de la segona planta per deixar totes les sales acabades, en condicions de seguretat i en ple funcionament.

Hem acabat les obres de la nova sala polivalent Carme Karr, situada al costat de la sala Montserrat Roig. El forjat d'aquesta sala, conjuntament amb el de la sala Montserrat Roig, ja va ser rehabilitat i reforçat en les obres de l'any anterior. Aquest any hem col·locat el tancament de marc de fusta i vidre, que permet guanyar privacitat per fer-la servir com a sala independent, o bé en connexió amb la sala Montserrat Roig, a través del pas directe entre totes dues. Aquesta sala ha estat completada amb la cessió d'una obra mural de l'artista Anna Rierola anomenada *Pluja de neurones*, que s'ha situat sobre la llinda de les portes d'accés a la sala Montserrat Roig.

Sala Carme Karr

Hem seguit prioritzant les obres que garanteixen la seguretat de les persones i, per aquest motiu, l'obra principal que s'ha abordat el 2024 és el reforç de l'estructura del forjat del terra de la segona planta (sostre de la Biblioteca) a l'espai de les sales Atenea i Pompeu Fabra. Es tracta de forjats de biguetes de fusta que presentaven patologies estructurals que calia reparar amb urgència per assolir els aforaments necessaris i per donar garanties de solidesa. Durant les obres s'ha pogut apreciar que algunes de les biguetes mostraven una pèrdua important de massa, especialment en els recolzaments amb els murs de càrrega.

Aquestes obres, doncs, han consistit a reforçar i protegir l'estructura de biguetes de fusta, i a reparar-ne les patologies per millorar-ne la resistència i evitar que aquestes patologies vagin incrementant. També s'ha executat una capa de compressió, que reparteix les càrregues i redueix l'oscil·lació del forjat per donar al conjunt la solidesa que garanteix la seguretat dels usuaris.

A la sala Pompeu Fabra, aquesta obra de consolidació del forjat ha tingut un grau de dificultat superior, ja que no se n'han desmuntat les llibreries i s'hi ha hagut de treballar per sota, aguantant-les puntualment tram per tram. Aquesta feina, d'una gran destresa, permet que ara, un cop acabada la rehabilitació, no s'aprecii cap canvi aparent a la sala i que aquesta, per tant, mantingui els seus valors i característiques originaris.

Aquesta actuació estructural permet un ús i un aforament adequats per a les dues sales, la sala Pompeu Fabra i la sala Atenea.

Una altra millora important ha estat l'enderroc de la paret que separava l'antiga sala de Presidència amb l'antic despatx de Gerència. Amb aquesta actuació, la nova sala Atenea ha assolit una dimensió més important i la xemeneia ha quedat en posició central, entre les dues balconeres que donen al jardí, i presideix la nova sala.

Sala Presidència - Atenea

S'ha mantingut la porta de connexió amb l'espai d'accés a la sala Montserrat Roig i a la sala Carme Karr per donar més versatilitat a l'hora d'utilitzar aquest conjunt d'espais.

Així mateix, s'ha dut a terme l'adequació interior d'aquest espai com a nova sala polivalent. Se n'han substituït les fusteries i les instal·lacions, i s'hi ha col·locat un paviment de parquet que dona homogeneïtat a tots els espais patrimonials de la planta. En un dels laterals, també s'hi ha col·locat un armari, en substitució de l'antic armari que hi havia a la sala, per poder-hi emmagatzemar col·leccions de llibres.

De la mateixa manera que es va fer en les obres anteriors, també s'han tractat i rehabilitat tots els sostres de la sala, deixant les bigues de fusta i els revoltos vistos.

Com que es tracta d'una de les sales més emblemàtiques de l'edifici, hi hem col·locat importants obres d'art del fons propi de l'Ateneu, com ara una obra de Miquel Barceló, una de Josep Guinovart i una d'Antoni Llena. Finalment, hem rebut una cessió d'una obra de Perico Pastor, que també hem col·locat damunt la llibreria per acabar de dignificar aquest espai.

L'obra ha consistit també a netejar i pintar sostres, i refer totes les instal·lacions, la xarxa de telecomunicacions, la calefacció, la instal·lació d'aire condicionat i la il·luminació.

Com ja hem comentat, l'altra sala important que hem rehabilitat durant l'any 2024 és la sala Pompeu Fabra, una de les sales patrimonials de més prestigi de l'Ateneu, i en la qual, a més de reforçar-la estructuralment, hem completat les actuacions que ja s'havien iniciat l'any anterior. Durant l'any 2023 s'havien substituït totes les fusteries de la sala Pompeu Fabra, tant les que donen al jardí com les que donen a la plaça de la Vila de Madrid, per millorar-ne l'estanqueïtat i l'aïllament tèrmic, amb la finalitat, entre altres coses, de reduir el consum energètic de l'entitat.

Sala Pompeu Fabra

En aquest cas, un cop reforçat el forjat, també s'ha substituït el paviment de rajola hidràulica de la sala per un paviment de parquet del mateix to que el del de la resta de sales de la segona planta, però amb una geometria inclinada en espiga segons tres quadrants.

Aquest espai ja es troba també en ple funcionament amb el nou mobiliari, que per les seves característiques el fa més funcional i fàcil de modificar per poder adaptar la sala a les necessitats de cada acte.

Totes aquestes obres han estat dirigides per l'arquitecte Mateu Barba i supervisades per l'arquitecta Elisabet Cirici, amb el càrrec de Conservadora, com a membre de la Junta Directiva de l'Ateneu.

D'altra banda, tots els nous espais de les sales Presidència - Atenea, Carme Karr i Montserrat Roig s'han moblat i equipat a nivell tecnològic amb l'objectiu de millorar la qualitat dels actes i de tenir espais polivalents que permetin diferents usos.

L'adequació tecnològica dels equipaments ha permès la virtualització dels actes que s'hi desenvolupen per a aquelles persones que no hi poden assistir presencialment.

A l'Auditori Oriol Bohigas s'hi ha instal·lat una segona càmera, que ens permet fer una realització dels actes i potenciar-los visualment en *streaming* i per als enregistraments del canal de Youtube. També s'hi ha col·locat il·luminació d'emergència.

Finalment, s'ha actualitzat la senyalística de la segona planta per donar més bona informació als usuaris.

Arts Visuals 2024

Amb el propòsit de retornar el particular caràcter de la sala de Presidència, ara sala Atenea, i amb el d'aconseguir un ambient càlid i acollidor per a les noves sales, actualment anomenades Montserrat Roig i Carme Karr, enguany algunes de les incorporacions al fons artístic de l'Ateneu han estat destinades a aquestes sales.

Anna Rierola (Barcelona, 1969) és una artista que treballa en la intersecció entre l'art i la ciència. Les seves obres es basen en imatges científiques obtingudes de projectes d'investigació que reutilitza i reinterpreta. Rierola va crear *Pluja de neurones*, 2024, per fer-ne donació a l'Ateneu. Aquesta obra simbolitza el flux incessant d'idees i pensaments, una renovació constant, canvi i despertar intel·lectual que sorgeix de la transmissió i l'intercanvi del coneixement. Les neurones, encarregades de transmetre informació i generar connexions, representen com les nostres idees i emocions es comuniquen i s'entrellacen, teixint una xarxa viva i dinàmica que dona vida a aquests espais de trobada i creativitat.

Pluja de neurones ha quedat instal·lada a la paret que separa la sala Montserrat Roig de la sala Carme Karr.

En acabar l'exercici, el pintor i il·lustrador **Perico Pastor** (la Seu d'Urgell, 1953) ha fet donació d'una obra, *Marejol*, 2024, que per contingut i format s'integra molt bé a la sala Atenea, on ha quedat ja instal·lada. La signatura del document de donació tindrà lloc a principis de 2025.

Conscients de les limitacions d'espai, però amb la confiança de rebre noves donacions, la Junta va acordar crear un *Comitè Assessor d'Arts Visuals*, compost per:

- Rosa M. Malet, representant de la Junta Directiva de l'Ateneu Barcelonès.
- Alba Font, ponent de la secció d'Arts Visuals de l'Ateneu.
- Natàlia Chocarro, de la Fundació Vila Casas.
- Ignasi Aballí, artista representat a la col·lecció de l'Ateneu.
- Montse Frisach, crítica d'art nomenada per la Junta Directiva de l'Ateneu.

La funció d'aquest comitè serà assessorar sobre quines obres donades poden ser incorporades a la col·lecció de l'Ateneu, buscar noves donacions i proposar accions per potenciar la col·lecció. Es preveu que el Comitè es constitueixi després de les eleccions.

CAPÍTOL 9

Aspectes econòmics

El finançament de l'Ateneu prové principalment dels recursos propis, especialment de les quotes que abonen els socis i dels ingressos accessoris per l'explotació de l'edifici. Aquest finançament es completa amb les subvencions que es reben de diverses administracions públiques i d'entitats privades.

Liquidació del pressupost de l'any 2024

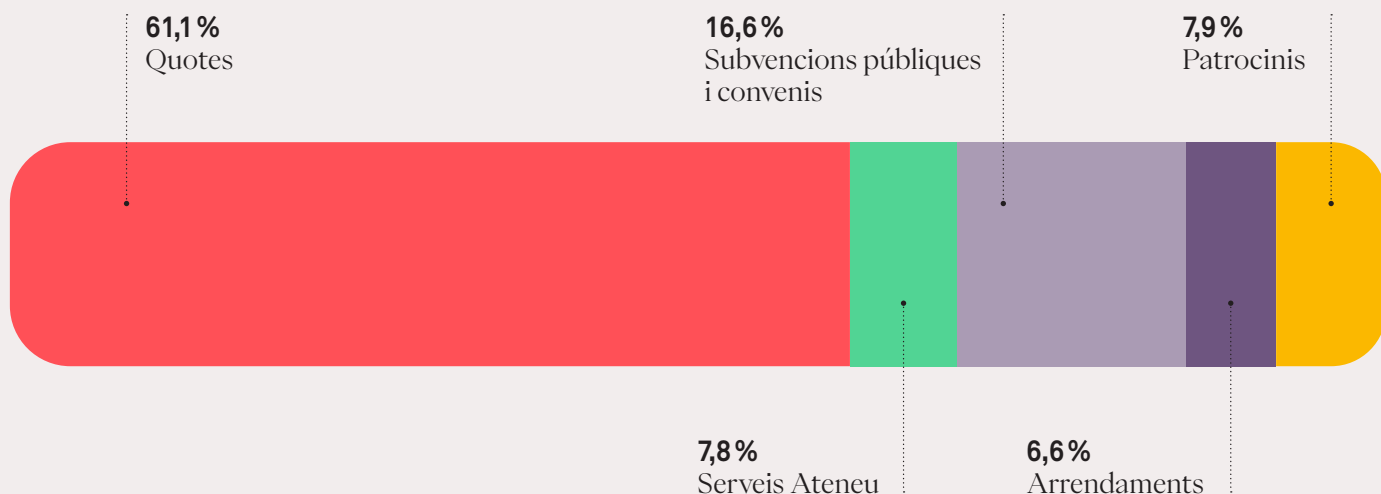
L'any 2024 s'ha acomplert l'objectiu de tancar el pressupost corrent anual sense dèficit, i s'ha assolit un superàvit de 32.844,22 €.

TOTAL DESPESES ANUALS

	Pressupost aprovat 2024	Pressupost executat 2024
Ingressos	2.298.416	2.309.690,10
Despeses	2.248.416	2.202.554,79
Resultat	50.000	107.135,31
Amortitzacions/Provisions	-50.000	-74.291,09
Total resultat exercici	0,00	32.844,22

Ingressos 2024

TOTAL INGRESSOS ANUALS

CONVENIS I SUBVENCIONS PÚBLIQUES

INSTITUCIÓ	CONCEPTE	QUANTITAT
Ajuntament de Barcelona. Institut de Cultura de Barcelona	Conveni plurianual per a programació d'activitats i gestió dels serveis	140.070,00 €
Ajuntament de Barcelona. Barcelona Activa	Foment de contractació: Crea Feina Barcelona 2024.	8.000,00 €
Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura	Pla d'actuacions en l'àmbit de la programació cultural de l'Ateneu Barcelonès per a l'any 2024.	207.000,00 €
Generalitat de Catalunya. Departament de Justícia, Drets i Memòria	Memorial Ateneu Barcelonès 2024. "Tu què recordes? Tu què vas fer? Tres generacions parlen del franquisme i de la transició entre elles".	5.800 €
Diputació de Barcelona. Àrea de Biblioteques	Treballs de normalització de registres d'autoritats, catalogació de monografies i adequació de diferents catalogacions a la nova normativa internacional.	10.000,00 €
Diputació de Barcelona. Àrea de Presidència	Memorial Ateneu Barcelonès 2024. "Tu què recordes? Tu què vas fer? Tres generacions parlen del franquisme i de la transició entre elles".	3.149,20 €
Ministeri de Cultura i Esport	Digitalització de la col·lecció de monografies impreses entre 1890 i 1900.	7.390,68 €
Ministeri de Cultura i Esport	Millores en la conservació permanent de la documentació històrica de l'Arxiu Històric.	1.861,00 €
Total subvencions 2024 per finançar despesa		383.270,88 €

PATROCINADORS I APORTACIONS PRIVADES

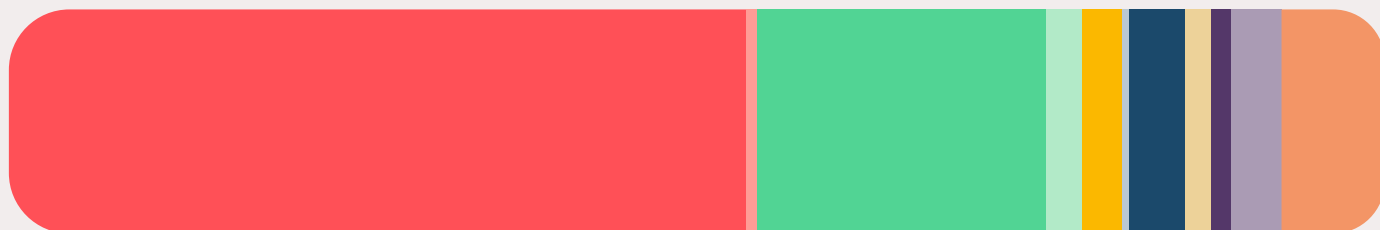
Des d'aquest capítol volem donar les gràcies a les entitats que ens fan aportacions perquè puguem continuar la nostra activitat –són especialment significatives la Fundació Bancària La Caixa i la Fundació DAMM–, i també a les institucions que any rere any segueixen donant-nos suport –la Generalitat de Catalunya, l'Ajuntament de Barcelona i la Diputació de Barcelona.

INSTITUCIÓ	CONCEPTE	QUANTITAT
Fundació Bancària Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona, La Caixa	Afavorir el desenvolupament de l'activitat de caràcter cultural i social que duu a terme l'Ateneu Barcelonès en el desenvolupament del seu objecte fundacional.	150.000,00 €
Fundació DAMM	Activitat de caràcter cultural i social que duu a terme l'Ateneu Barcelonès en el desenvolupament del seu objecte fundacional.	25.000,00 €
Altres	Premi d'Assaig Ateneu, "Apadrina un llibre" i altres.	8.646,00 €
Total patrocinis 2024 per finançar despesa		183.646,00 €

Despeses 2024

TOTAL DESPESES ANUALS

- **53,6%** Recursos Humans
- **0,8%** Assegurances
- **21%** Conservació edifici i subministrament
- **2,6%** Administració
- **2,9%** Informàtica i TIC
- **0,5%** Despeses institucionals
- **4,1%** Professionals externs suport gestió
- **1,9%** Comissions i interessos bancaris
- **1,4%** Comunicació general
- **3,7%** Biblioteca i Arxiu Històric
- **7,5%** Programació cultural

CAPÍTOL 10

Escola d'Escriptura

ee

escola d'escriptura
ateneu barcelonès

Curs 2023-2024

L'Escola d'Espectura de l'Ateneu Barcelonès ofereix més de cent propostes formatives en diferents formats, organitzades en les següents àrees: escriptura, literatura i humanitats, oficis de l'edició, comunicació i creativitat. És un referent internacional en l'ensenyament de l'escriptura creativa, i membre fundador de la xarxa europea de programes d'escriptura creativa (EACWP).

Durant el curs 2023-2024 diversos alumnes i exalumnes de l'Escola d'Espectura han obtingut premis per les seves obres en diferents certàmens literaris de renom. En la línia d'enfortir la seva activitat, l'Escola manté relacions d'intercanvi amb nombroses associacions, entitats culturals i institucions.

Durant el mes de desembre de 2023, es va dotar una nova aula (l'aula 412) amb l'equipament audiovisual i tecnològic necessari per oferir cursos en format dual, la modalitat sincrònica que combina el format presencial a l'aula i el videocurs en directe. El professorat imparteix el curs a l'aula, i l'alumnat del mateix grup s'hi pot inscriure per participar de la classe presencialment a l'aula o bé des de casa –en línia–. El mes de setembre es va fer el mateix amb l'aula 402. Amb aquestes dues aules duals noves, l'Escola ja disposa de vuit aules amb la tecnologia necessària per oferir cursos en aquest format.

Formació externa: programació i impartició de cursos externs ad hoc adreçats a diverses biblioteques, editorials i altres empreses i institucions públiques; i també dinamització de clubs de lectura en biblioteques de Barcelona i l'àrea metropolitana.

L'Escola d'Espectura ha preparat, en col·laboració amb el Departament d'Educació, una formació adreçada al professorat de l'assignatura de Creació literària de diversos instituts de Catalunya, en què han participat més de vuitanta docents. També hem impartit dos cursos de creació audiovisual per xarxes en català adreçats a alumnat d'ESO.

L'Escola ha col·laborat en el *Pla nacional del llibre i la lectura*, tant en les taules de debat prèvies com en algunes de les formacions que han sorgit a partir de l'aprovació del Pla.

El 21 de gener de 2024 va finalitzar la campanya “#primerparàgraf”, una iniciativa de l'Escola d'Espectura

per impulsar la literatura a les xarxes socials. La campanya consistia en l'enregistrament amb el mòbil de la lectura del primer paràgraf del llibre preferit de cadascú, en un lloc relacionat amb el llibre. Hi va participar gent de totes les edats i professions (alumnat, escriptors, llibreters, periodistes, actors, polítics, etc.), i vam rebre més de cinc-cents vídeos des dels cinc continents, que vam subtitular per publicar-los als comptes de la campanya a les cinc xarxes socials escollides.

L'Escola ha participat en les negociacions per a l'aprovació (març de 2024) pel Congrés dels Diputats de la nova llei que equipara els ensenyaments artístics superiors als graus universitaris, per una banda, i els ensenyaments artístics professionals a la Formació Professional, per l'altra.

L'Escola ha desenvolupat, aprovat i inscrit el seu *Pla d'igualtat* al Registre i Dipòsit de Convenis Col·lectius, Acords Col·lectius de Treball i Plans d'Igualtat.

2.185

total de matrícules
del curs 2023-2024

1.487

videocursos, i cursos presencials
i presencials duals

701

cursos virtuals

Matriculació per cursos

2010-2011		1.682
2011-2012		1.755
2012-2013		1.941
2013-2014		2.014
2014-2015		2.010
2015-2016		2.088
2016-2017		2.142
2017-2018		2.216
2018-2019		2.189
2019-2020		2.433
2020-2021		2.338
2021-2022		2.293
2022-2023		2.038
2023-2024		2.185

89

Llibres publicats per l'alumnat de l'Escola d'Espectura

Activitats complementàries

Es tracta d'activitats per divulgar el fet literari, sovint en col·laboració amb altres entitats culturals i acadèmiques, i associacions o administracions públiques.

Participació a la Setmana del Llibre en Català i al Mercat de Sant Jordi de Nadal del TR3SC.

Impartició d'una *masterclass* de tècniques narratives per donar a conèixer el curs Narrativa i espais de l'Ateneu Barcelonès com la Biblioteca, el jardí o les aules de l'Escola (juliol 2023). També hem impartit dues sessions d'El joc de l'espectura.

Col·laboració activa –organització, difusió i participació en el jurat– en cinc certàmens literaris: concurs Inspiraciència (CSIC), Concurs de Relats Breus (TMB), beca Connecta't a les Lletres (Carnet Jove), Concurs de Microrelats (CAL) i Concurs de Tuitrelats (FGC).

Relacions internacionals: membre actiu de l'European Association of Creative Writing Programmes (EACWP), associació formada per més d'una trentena d'escoles d'espectura.

Web i xarxes socials

286.033

Visites al web

220.452

Usuaris únics

36.500

Seguidors Facebook

4.337

Seguidors X (Twitter)

5.939

Seguidors Instagram

811

Subscriptors Youtube

1.289

Seguidors TikTok

Campanya “#primerparàgraf”

742

Seguidors Instagram
català

823

Seguidors Instagram
castellà

320

Seguidors X (Twitter)
català

209

Seguidors X (Twitter)
castellà

319

Seguidors Facebook
català

331

Seguidors Facebook
castellà

319

Seguidors TikTok
català

344

Seguidors TikTok
castellà

Aspectes econòmics

Tancament del curs 2023-2024

Ingressos	1.445.103,62
Despeses	-1.438.984,86
Resultat final	6.118,76

Pressupost per al curs 2024-2025

Ingressos	1.679.419,63
Despeses	1.659.419,63
Amortitzacions	-20.000,00
Resultat	0,00
Quotes de socis/sòcies de l'Ateneu Barcelonès	155.000,00

Testimonis de l'alumnat de l'Escola

Ana Andreu

Alumna de l'Escola d'Espectura (Ateneu Barcelonès)

Què ha suposat per a tu el curs o cursos que has fet a l'Escola d'Espectura?

Els cursos que he fet a l'Escola d'Espectura m'han aportat, principalment, una excel·lent formació tant teòrica com pràctica que no havia trobat en cap altre lloc i que no només m'ha permès escriure la meua primera novel·la, sinó també accedir al complicat món editorial i aconseguir el meu gran somni de publicar-la.

Així mateix, m'han ofert l'oportunitat de conèixer gent meravellosa, tant companys com membres del professorat, que m'han ensenyat molt, a nivell tant literari com humà.

Què et semblen l'oferta formativa de l'Escola i les activitats culturals de l'Ateneu?

L'oferta formativa em sembla fantàstica. La possibilitat de triar entre cursos més extensos o més breus i la varietat de propostes fan que sempre hi trobi alguna cosa interessant. A més, el fet que molts es puguin dur a terme en línia amb el format dual és un punt a favor. Pel que fa a les activitats culturals de l'Ateneu Barcelonès, no he tingut l'oportunitat de participar en cap, de manera que no dispeno de criteri per valorar-les.

Abel Parra

Alumne de l'Escola d'Espectura (Ateneu Barcelonès)

Què ha suposat per a tu el curs o cursos que has fet a l'Escola d'Espectura?

1. Aprenentatge, a través d'un gran professor com Pablo Matilla, que fa de l'espectura un art a l'abast de tothom i que aporta un equilibri perfecte quan valora la nostra feina, respectant la nostra veu sempre i animant-nos a anar més enllà.
2. Avançar (i deixar enrere el bloqueig que tenia abans de començar el curs).
3. Conèixer un grup de persones que ara són amigues i companyes i amb qui encara compartim els nostres textos.

Què et semblen l'oferta formativa de l'Escola i les activitats culturals de l'Ateneu?

Només puc opinar de *Narrativa* i *Novel·la I (en català)*. El curs ha superat les meves expectatives, quant a professorat, metodologia i la gent amb qui he compartit el curs.

Aspectes de futur

En el marc de la memòria anual de l'Ateneu Barcelonès, és imprescindible destacar els elements clau per al futur de l'entitat, que orientaran les accions i les estratègies per als propers anys.

Els cinc aspectes següents es presenten com a pilars fonamentals per garantir que l'Ateneu continuï sent un agent cultural i social de referència, adaptant-se als nous reptes i necessitats de la societat catalana i de la ciutat de Barcelona.

1. Evolució de la programació cultural

Un dels reptes més rellevants per al futur de l'Ateneu és l'evolució de la programació cultural actual. Després d'una etapa de gran intensitat i diversitat d'activitats, l'entitat té l'objectiu de transformar la seva oferta cultural en un referent més profund i rellevant per a la societat catalana contemporània. Això es farà mitjançant propostes més elaborades que generin més impacte social, incorporant la participació activa de les seccions i promovent les tertúlies com a espais de diàleg i reflexió. Un dels primers passos en aquesta línia serà el cicle «Migracions», previst per a la tardor del 2025, que aposta per un enfocament intergeneracional i intercultural per abordar temes clau de la societat actual. Aquest cicle serà un dels pilars de l'evolució de la programació, sempre amb el suport de les seccions i les aliances amb entitats de referència que enriqueixin la proposta.

2. Creació de nous programes socials i inclusius

En el futur immediat, l'Ateneu busca impulsar projectes que abordin els reptes més urgents de la societat actual, especialment aquells que estan relacionats amb la cohesió social i la integració. El projecte Club de Català és una de les iniciatives que reflecteix aquesta aposta, orientada a oferir suport als col·lectius d'expatriats, nous i veterans, i persones en situació de vulnerabilitat, amb l'objectiu de regularitzar la seva situació i facilitar-los la integració mitjançant el coneixement de la llengua i la cultura catalanes. Aquest projecte integral involucrarà tant les instal·lacions com els professionals, els socis i els voluntaris, cosa que crearà un ecosistema més actiu i permeable, capaç de generar noves oportunitats de vincle social i comunitari. En aquesta línia, el projecte "L'Ateneu surt a la plaça" també representarà un pas important per apropar l'entitat a la ciutadania, i obrir-se als agents de proximitat i fomentar la dimensió social de l'entitat.

3. Pla de millores de les instal·lacions

Un aspecte clau per a l'Ateneu en el futur és la millora de les instal·lacions, un element fonamental per garantir l'eficiència i la qualitat dels serveis que oferim. L'entitat ha arribat a un punt en què la modernització de les infraestructures és una prioritat absoluta. A causa de les dificultats econòmiques dels darrers anys, l'Ateneu havia experimentat un retard significatiu en aquest àmbit, però ara l'objectiu és actualitzar les instal·lacions d'acord amb les normatives vigents i les necessitats actuals de la comunitat. Les millores no només implicaran una actualització física, sinó també una renovació en termes d'accessibilitat, sostenibilitat i eficàcia operativa.

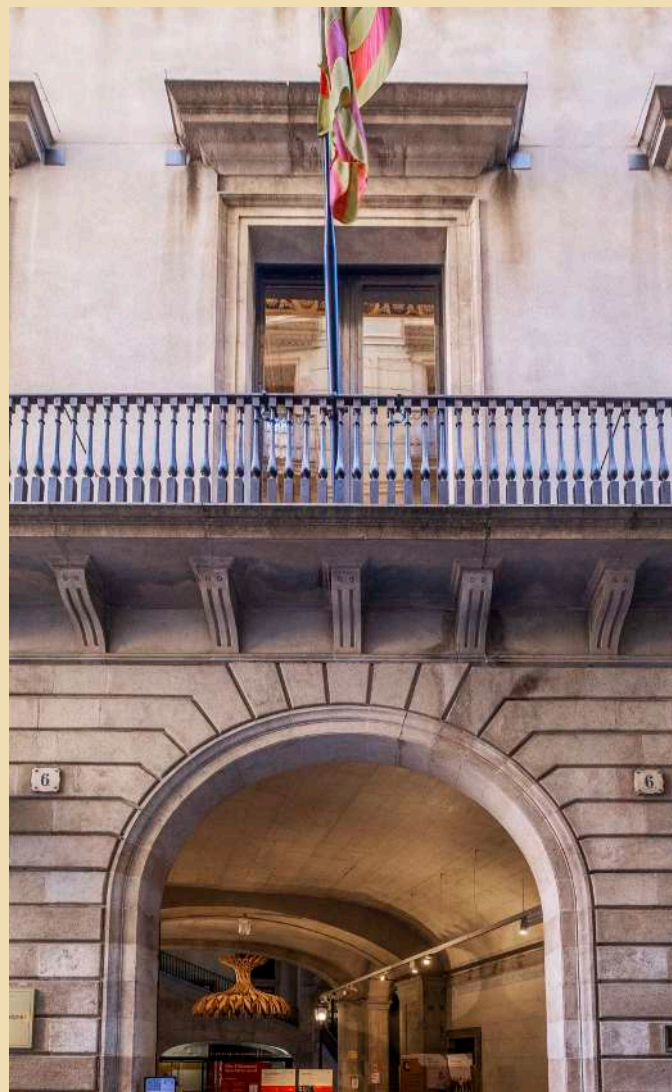
4. Política clara de comunicació i reposicionament cultural

Per al futur de l'Ateneu, és fonamental establir una política de comunicació clara i eficaç que permeti reposicionar l'entitat en el discurs cultural i d'actualitat en l'àmbit de ciutat i de país. El repte és ampliar la visibilitat de l'Ateneu com un espai de referència dins del panorama cultural català i, més enllà, participar activament en els debats sobre la societat actual, la cultura i la política. A través d'una comunicació estratègica i coherent, l'Ateneu tindrà l'oportunitat de consolidar-se com un agent de canvi cultural, apropant la seva tasca a nous públics i establint-se com a actor clau en les converses sobre el futur de la ciutat i del país.

5. Potenciació de l'equip humà: professionals i voluntaris

Finalment, l'Ateneu té clar que el futur passa per la professionalització i la col·laboració activa de l'equip humà. L'entitat continuarà apostant per la incorporació de professionals amb perfils específics per satisfer necessitats concretes, com la gestió tecnològica, la comunicació o l'atenció als socis. A més, el paper dels voluntaris seguirà sent essencial, i s'apostarà per una feina conjunta i eficient entre professionals i voluntaris per aconseguir els objectius estratègics de l'entitat. Aquesta sinergia serà fonamental per seguir millorant la qualitat dels serveis que oferim i garantir una organització àgil i adaptada als canvis.

En resum, el futur de l'Ateneu Barcelonès es fonamenta en l'evolució constant de la seva programació, la creació de projectes socials i inclusius, la millora de les seves infraestructures, el reforç de la comunicació i la potenciació de l'equip humà. Aquestes línies d'actuació seran les que guiaran el creixement i la consolidació de l'entitat els propers anys.

Ateneu Barcelonès

Canuda, 6
08002 Barcelona
(+34) 93 343 61 21

ateneubcn.cat

Ateneu Barcelonès

Ajuntament
de Barcelona

Generalitat
de Catalunya

Fundació "la Caixa"

Damm

Diputació
Barcelona